

ŽELEZAR

GLASILO KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, 17. NOVEMBRA 1962

ŠTEVILKA 46/IV

CDS bo razpravljajal o devetmesečnem poslovnem poročilu

V letošnjih devetih mesecih večja vrednost proizvodnje kot v istem obdobju lani

V ponedeljek 12. novembra je bila redna konferenca organov delavskega samoupravljanja v dvorani delavskega doma pri Jelenu. Na konferenci so razpravljali o devetmesečnem finančnem poročilu, o katerem bo tudi razpravljajal CDS na rednem zasedanju, ki bo v soboto 17. novembra.

V devetih mesecih letošnjega leta smo v naši železarni izdelali nekaj manj blagovne proizvodnje kot v istem obdobju lani. Po predvidevanjih bomo do konca leta izpolnili letni načrt skupne proizvodnje, blagovno proizvodnjo pa približno z 99%. Po analizi dosedanjih rezultatov in ocenah posameznih ekonomskih enot verjetno letnega načrta ne bodo izpolnile naslednje ekonomske enote: visoke peči, valjarna 2400, hladna valjarna in žičarna ter elektroodni oddelek. Razveseljivo je dejstvo, da se storilnost v skupni proizvodnji v našem podjetju dviga v primerjavi z lanskim letom, medtem ko je pri blagovni proizvodnji ostala na enaki ravni. Tudi izpleti rahlo rastejo, razen na elektropeči, v valjarni 1300 in elektroodnem oddelku, slabše pa je v nekaterih obratih izkoristek.

Tudi zastoji so v povprečju nižji kot lani in v splošnem lahko rečemo, da je proizvodnja v letošnjem letu v tehničnem pogledu boljša, korak naprej pa smo napravili tudi pri kvaliteti. Vse to pa nima pravega odraza v ekonomskih in vrednostnih pokazateljih. Vrednost blagovne proizvodnje v letošnjih devetih mesecih je za 1,9% večja kot v istem obdobju lani. Skupna vrednost prodaje pa je za 3,6% višja kot lanskeletna v tem obdobju, toda za 3,5% manjša kot planirana prodaja.

Dosežen finančni uspeh pri prodaji nikakor ni zadovoljiv. Izpad prodaje zaradi vpliva tržišča bomo do konca leta težko nadoknadili. Še močnejše pa vplivajo na fi-

nančno stanje porušena razmerja celotne vrednosti prodanega blaga, oziroma po planu predvidenih stroškov in dohodka. Tako je vrednost prodanega blaga v devetih mesecih letošnjega leta višja kot v istem obdobju lani, toda razlika med lastno in prodajno ceno oziroma na kratko dohodek je nižji. Ta ekonomsko neupravičljiv pojav izvira iz podražitve materiala, dražjih uslug, višjih

(nadalj. na zadnji strani)

Izvoz moramo približati uvozu

Letos 7 odstotkov izdelkov za izvoz

Pred leti, ko je moral naš železarski kolektiv kriti skoraj 50% potreb naše težke in lahke industrije, prav gotovo nismo mogli misliti, da bi se

z našimi izdelki uspešno uveljavljali tudi na svetovnem trgu. Toda z industrializacijo naše dežele so nastajali proizvodni viški in naši izdelki

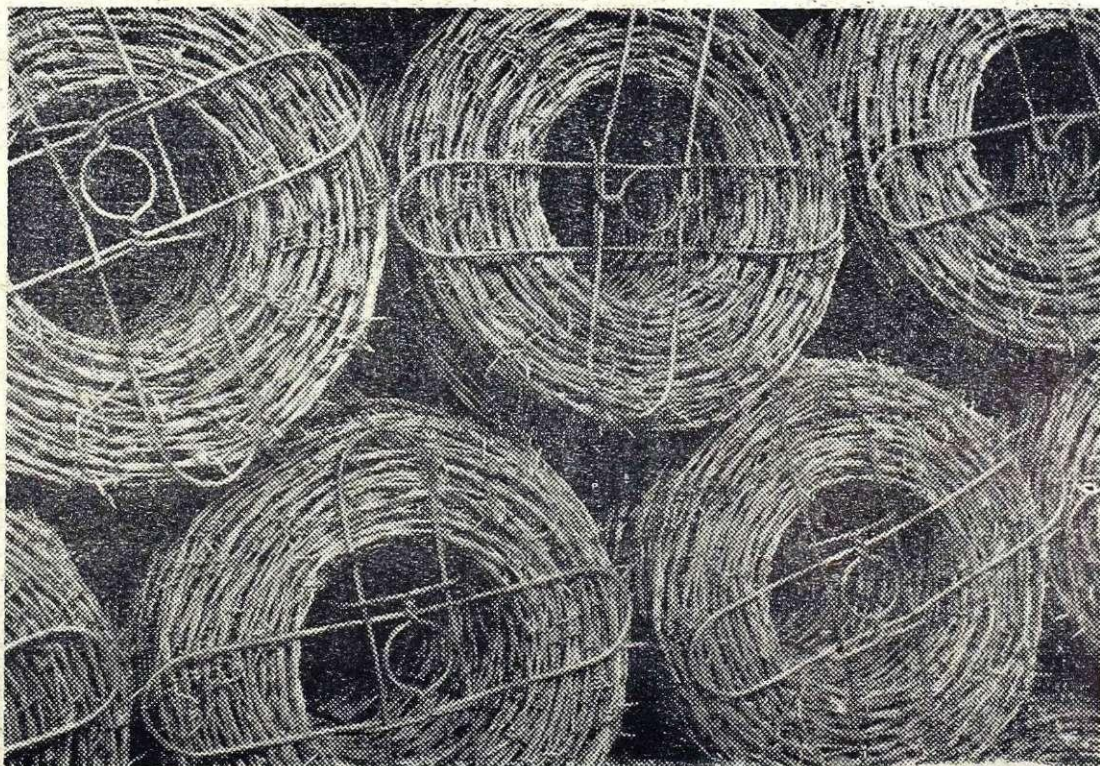
so se začeli pojavljati na zapadnoevropskem tržišču, v Severni in Južni Ameriki, državah Bližnjega vzhoda, v Afriki in Aziji. Iz leta v leto je bil izvoz večji in v naporih, da bi izvozno bilanco čimbolj približali uvozni, smo prav letos dosegli izredne uspehe. Tako je predvideno, da bomo letos izvozili več kot je predvideno v letnem planu. Pri tem bomo ustvarili deviznih sredstev v višini okrog 2,5 milijonov dolarjev, ki nam bodo prav gotovo olajšala in pospešila izvajanja desetletnega načrta obnove našega podjetja.

Lani nam je uspelo pod ugodnimi pogoji prodati na svetovno tržišče le 3,5% izdelkov, sedaj pa se je ta odstotek povzpел na 7, v prihodnjem letu pa bi ga lahko povišali na 10%. Seveda pa so za to potrebna prizadevanja vseh neposrednih proizvajalcev in ostalih članov našega kolektiva po raznih službah in oddelkih, da bi kvaliteto naših izdelkov čimbolj izpopolnili ter znižali proizvodne stroške. Le tako bomo lahko uspešno konkurirali na svetovnem trgu in dobili še nove kupce tudi izven naših meja.

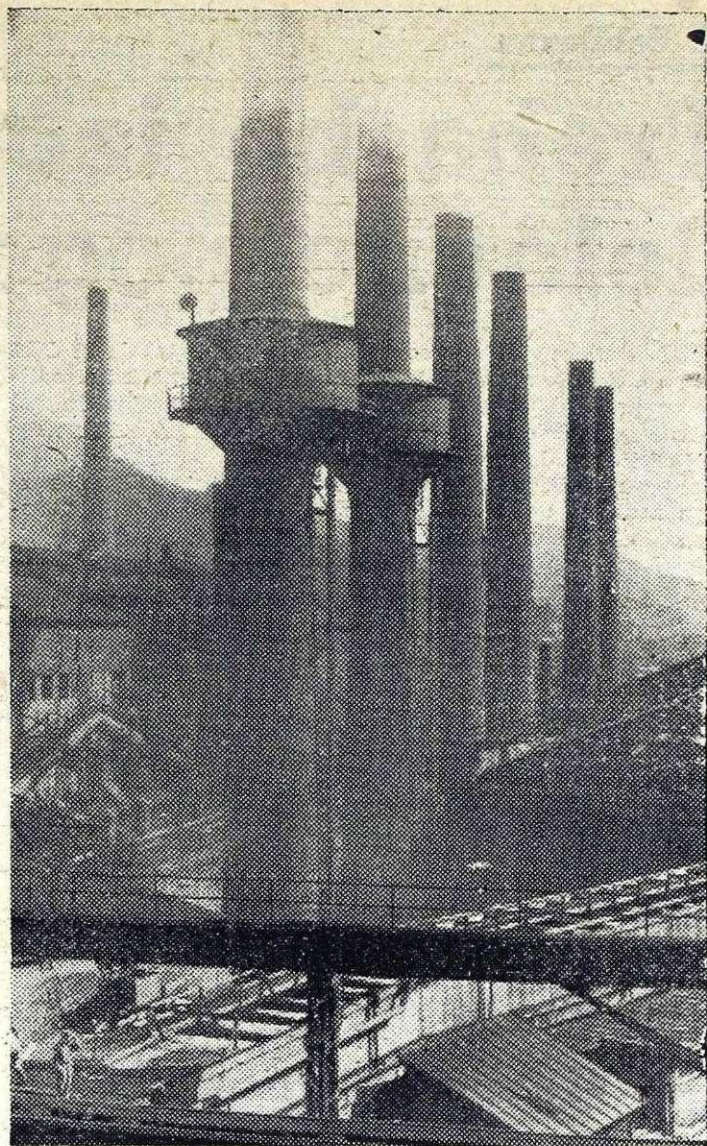
Spet nov žerjav

V torek je v lopi elektropeči I prenehal obratovati eden najstarejših žerjavov v naši železarni. Žerjav je že leta 1915 montiralo podjetje Siemens. 25 let je dvigal težka bremena v lopi jeklarne, dokler ga niso leta 1940 zamenjali z močnejšimi in hitrejšimi livnimi žerjavi.

Ko so ga prenovili, so ta žerjav premestili v lopo elektropeči za potrebe jeklolivarne. Polnih 22 let so ga upravljali razni žerjavovodje in sedaj je doslužil. Tokrat ga je zamenjal nov 32/6 tonski žerjav, izdelek Metalne Maribor. Tako smo spet dobili nov žerjav in z njim boljše delovne pogoje, saj je opremljen z mnogimi sodobnimi napravami, ki jih prejšnji ni imel.

Kot smo že poročali, je pocinkana bodeča žica zelo iskan proizvod tudi na inozemskem tržišču, zato je tudi med izdelki, ki jih izvažamo

Treba bo izboljšati delovne pogoje

Pred kratkim je bila seja zbora EE žebljarna, na kateri smo razpravljali o izpolnitvi družbenega načrta za oktober. Ugotovili smo, da smo ga izpolnili pri bodoči žici pa je bil z zadnjim dnem oktobra izpolnjen že letni družbeni plan. Lepe uspehe smo dosegli tudi v finančni realizaciji, ki smo jo v oktobru presegli za 13 milijonov dinarjev, letos do vključno oktobra pa za 114 milijonov. Sprejeli smo tudi družbeni in operativni načrt za november.

Živahna je bila razprava o poročilu HTV, v kateri smo ugotovili, da bi morali urediti predvsem čistilnico, kjer imamo največ težav. Delavci v tem oddelku so poleg težkega dela izpostavljeni veliki količini prahu in bo treba ta oddelek čimprej obnoviti. Posebno vprašanje je rampa za razkladanje žice, kjer morajo prevažalci delati v dveh izmenah in to popoldan in ponoči. Tudi električna napeljava je v mnogih primerih samo zasilna in jo bo treba dokončno urediti. Ugotovili pa smo tudi, da razsvetljava ni primerna in da bomo morali reorganizirati tudi notranji transport. Le-tega opravljamo danes ročno z ročnimi platon-skimi vozovi in rogovi, ki jih bodo morali zamenjati vilicarji in avtokare. Tudi ogrevanje obrata je zelo pomanjkljivo in je zaradi tega prav v zimskem času mnogo prehladov in obolenj. Za zaščitna sredstva pa smo ugotovili, da bo treba pri nabavi bolj paziti na kvaliteto nekaterih, kot n. pr. rokavic, naglavnih fut, obuval za ženske in moške. Čevlji so po dosedanjih izkušnjah boljše sredstvo in verjetno tudi cenejši od lese-

nih cokol. Želimo, da bi CDS čimprej potrdil nove normative zaščitnih sredstev in pri tem upošteval želje in potrebe obratov.

Po živahni in izčrpni razpravi o regresih je zbor osvojil naslednje predloge:

- regres za lokalne avtobusne prevoze je treba v celoti ukiniti. Pri avtobusnih prevozi na ostalih progah pa naj se udeležba posameznika poveča na 1200 dinarjev;

- topel obrok naj ostane tudi v bodoče, preveriti pa je treba kalkulacijo za en obrok

in izboljšati kvaliteto, ker je sedanja cena previsoka. V kolikor to ni mogoče, pa naj se regresira malica z boni, ki jih bo vsak lahko vnovčil, za kakršnokoli malico bo hotel;

- o regresih menzam in za stanovanja ni bil sprejet dokončen sklep, menimo pa, da naj regres dobijo vsi člani kolektiva ali pa nobeden.

Op. ur.: V zadnji številki je pri obeh člankih o žebljarni pomotoma izostal avtor. Članek je prav tako napisal tov. Mirko Knific.

EE martinarna

Regresi da in ne

Problematika regresov je bila glavna točka dnevnega reda 7. redne seje DS EE martinarne.

Po zelo živahni in temeljiti razpravi so se izluščila naslednja mnenja. Ukinejo naj se regresi za lokalne vožnje, regresi za zunanje avtobusne proge pa izenačijo z regresi za vlak na enakih progah. Regresiranje vožnje z vlakom naj ostane isto kot je bilo do sedaj.

Regrese za menze in samske domove je treba ukiniti, pri toplen obroku pa se DS EE strinja s predlogom samoupravnih organov podjetja, da naj se regres za topel obrok ukine, uvede pa malica, za katero bi železarna regresirala določen del stroškov. V zvezi z mlekom so bili člani DS EE mnenja, da naj bi ga za vroče obrate regresirali tudi v bodoče,

vendar je pri tem treba razčistiti vprašanje upravičenosti zelo visoke cene.

V zvezi z regresi za oddihe po želji, izlete, rekreacijo in občinski zvezi športov je DS EE mnenja, da naj ostanejo tudi v bodoče.

Poleg problematike regresov in nekaterih obratnih zadev je DS EE obravnaval na tem zasedanju tudi tehnično poročilo za oktober. Iz poročila je bilo razvidno izredno uspešno obratovanje martinarne tako v kvantitetnem kakor tudi v kvalitetskem oziru, saj je bila dosežena rekordna proizvodnja izdelane nekaterih nove kvalitete jekla. Istočasno je obratovodja obrazložil članom DS EE tudi perspektivne možnosti do konca tega leta, iz katerih je bilo razvidno, da obstajajo realni izglede za izpolnitev plana proizvodnje 330.000 ton SM jekla.

Proizvodnja narašča

Po krajšem presledku je spet zasedal delavski svet EE žična valjarna. V razpravi, ki je bila po poročilu, je bilo ugotovljeno, da je največji porast vzdrževalnih stroškov nastal zaradi tega, ker so v prejšnjih letih remonte ter nabave dragih strojnih delov kontirali na postavko amortizacije za vzdrževanje. Zaradi tega je bila nizka dejanska vrednost rednega vzdrževanja, ki je bila z manjšim povišanjem vzeta kot osnova pri planiranju stroškov vzdrževanja za leto 1962. Stanje amortizacijskih skladov v tekočem letu je kritično. Zaradi tega je bilo vsaki ekonomski enoti odobrenih manj sredstev od predlaganih. Ker stroji morajo obratovati, stroške, za katere je večkrat težko določiti, ali naj bremenijo amortizacijo ali režijo, kontiramo na redno vzdrževanje. Ugotovljen pa je tudi velik porast cen materiala za vzdrževanje.

Po sklepu DS EE mora zato obratovodstvo skrbeti, da bo manjše remonte izvedla lastna vzdrževalna skupina in ponovno izdelavo valjavskega pribora. Vzdrževalna skupina naj sama izdelava v času, ko ni zaposlena z rednim vzdrževanjem, razne rezervne dele kot n. pr. vodila in skrbi za obnavljanje izrabljenih strojnih delov, kjer je to mogoče.

V notranjem tekmovanju so vse tri izmene dosegle dobre rezultate, saj se je proizvodnost povečala za 6,4%. Najboljšo izmeno »Rozman« je DS EE nagradil s 15.000 dinarji, ker le zaradi večje količine kvalitetne žice ni dosegla predvidene skupne količine. Kljub povečanim naporom nismo uspeli izdelati dovolj za izvoz in za domače naročnike in je DS EE na predlog obratovodstva zato sklenil, da bo do konca leta vključena v redno delo tudi nedeljska nočna izmena. Iz poročila o neizpolnitvi, pri katerih prednjačimo, je bilo razvidno, da je največ neizpolnitve pri zankarjih zaradi udarcev profila po rokah. Zato je treba uvesti zaščitne usnjene rokavice. Pred kratkim bi kmalu prišlo do neizpolnitve, ker so bili zaradi pomanjkanja prostora previsoko naloženi ingoti. Tudi o tem in še o drugih neizpolnitvah so se pogovorili in sprejeli nekaj sklepov za izpolnitev varnostnih naprav.

Po daljši razpravi o regresih so sklenili predlagati CDS naslednje:

- topel obrok naj zamenja suha malica, za katero naj da podjetje polovico dosedanjega regresa z enako udeležbo posameznikov kot doslej;

- namesto gazirane vode je treba uvesti centralno kuhanje kave za obrate;

- regresi za avtobusne prevoze naj ostanejo, udeležba

posameznikov pa naj se poveča za 50%. Povračilo stroškov prevoza za daljše relacije naj bi izenačili z voznino na železnici;

- regresi v samskih stanovanjih naj ostanejo, ker je že obstoječi prispevek uporabnikov razmeroma visok;

EE
uprav-
ljajo

- gostinski enoti »Železar« naj bi regresirali stroške samo v primerih, ki jih povzroči zakon. Dobro bi bilo analizirati, v kakšnem položaju bodo dosedanja uporabniki raznih regresov, posebno tisti z nizkim osebnimi prejemki.

Ob zaključku je kalkulant žične valjarne prikazal članom DS EE izračun osebnih dohodkov po obstoječih pravilih z namenom, da se seznanijo in preko njih ves kolektiv z načinom in činitelji, ki vplivajo na višino osebnih dohodkov.

Člani DS EE so se zanimali tudi, kaj je z dodatkom za podražitev kruha, ker ga niso zasledili v septembrskem obračunu osebnih dohodkov. Želijo, da jim pristojni organi v podjetju to pojasnijo.

T. G.

Predelava sušilnih peči v sivi livarni

Pred leti smo predelali sušilne peči v sivi livarni za sušenje kalupov na kurjenje s plavžnim plinom. Tako so imeli kurjači precej lažje delo, saj ni bilo več poslova s premogom. Po nekajletnem obratovanju pa se je pokazalo, da je obratovanje teh peči oteženo, kadar pride do motenj na visokih pečeh oziroma do pomanjkanja plavžarskega plina. Zaradi tega bomo obstoječe peči predelali, da bomo z malenkostnimi sredstvi vdelali v srednjo steno kurišča plinotesna vrata, ki jih bomo lahko ob pomanjkanju plina odprli ter brez posebnih težav sušili kalupe s kurjenjem koksa, premoga ali oglja. Seveda pa želimo, da bi bilo plavžnega plina vedno dovolj in bomo lahko nemoteno sušili kalupe.

Rado Torkar

«Za sredstva naj bodo bolj kvalitetna.» To so ugotovili v žebljarni

Želimo dober vložek

Delavski svet EE cevarne je na redni seji 7. novembra razpravljala o proizvodnih problemih, posebno pa še o izredno kritičnem stanju glede planirane količine izvoza cevi.

Po poročilu obratovodstva so družbeni plan za oktober izpolnili s 107,69 %. Tudi rezultati v storilnosti in izplenu so zelo dobri, razen pri dimenziji 3", pri kateri zaradi slabega vložka in valjavniških napak niso uspeli izdelati za izvoz dovolj kvalitetnih cevi. Tudi družbeni plan za obdobje januar – oktober in realizacijo so izpolnili s 106,23 %. Lep uspeh pa so dosegli tudi pri storilnosti in izplenu. Kvaliteta cevi je dobra, razen že omenjene dimenzije 3", vendar bi jo lahko z več pozornostjo še izboljšali.

Velike težave pri proizvodnji jim povzroča pomanjkanje in prekomerna bolezenska odsotnost delavcev. To zelo negativno vpliva na pravi tok proizvodnje in kvalitetno kontrolo cevi.

Cevarna ima planiran izvoz v zadnjih petih mesecih leta v višini 2000 ton. Ta zadolžitev je razmeroma velika, vendar bi jo lahko izpolnili, če bi imeli izpopolnjen normativ delavcev in če bi odgovarjala kvaliteta tračnega jekla za cevi. DS EE je ugotovil, da ni bila izpolnjena nobena od obeh zahtev. Stalno jim manjka 4 do 5 delavcev, poleg tega je bila kvaliteta tračnega jekla dimenzije 3" taka, da 200 ton cevi, izdelanih iz njega, niso mogli izvoziti.

DS EE je po daljši razpravi in iskanju možnosti, da bi planirano količino cevi za izvoz na vsak način dosegli, ali se ji vsaj približali, sprejel naslednje sklepe:

Obratovodstvo mora zahtevati odgovarjajoč kvaliteten material za cevi.

Normativ delovne sile je treba na vsak način izpopolniti. Obratovodstvo mora po sklepu DS EE cevarne, kadar je to potrebno, uvesti nadurno delo. V kolikor je potrebno, lahko premešči posamezne delavce na drugo delovno mesto ne glede na kvalifikacijo, ker po sklepu DS EE itak obdržijo obračunsko postavko svojega stalnega delovnega mesta.

DS EE je razpravljala tudi o problematiki stalnega naraščanja stroškov vzdrževanja. V letu 1961 so znašali ti stroški na tono končnih izdelkov 2.338 din, letos znašajo 2.824 din ali 466 din (19,8 %) več. Sprejet je bil sklep, da je treba zaostri kontrolno dostavljenih obremenitev, saj se količinsko vzdrževanje ni povečalo. Po-

leg tega je treba na sestankih z delavci, ki ravnaajo s stroji, prikazati posledice malomarnega ravnanja, zaradi katerih pride do izpada proizvodnje in povečanih stroškov.

Po daljši razpravi o regresih so sprejeli naslednja priporočila za CDS:

Za lokalne avtobusne prevoze na Jesenicah naj prispeva vsak posameznik 1.200 din mesečno.

Za obstoječe zunanje avtobusne prevoze naj vsak koristnik prispeva 1.200 din mesečno. Poleg tega je treba preveriti, če so vse avtobusne proge, ki tečejo vzporedno z železniško progo, sploh umestne.

Regresi za samske domove in menze niso potrebni, ker so v sedanjih pogojih sploh neutemeljeni.

Topel obrok v sedanji obliki ni potreben, ker so cene zanj popolnoma nemogoče ter izguba delovnega časa za čakanje v delnicah prevelika. DS EE cevarne meni, da je prva naloga železarne in občinskih organov, da uresničijo željo prebivalstva Jesenic po obratu družbene prehrane. (Obrat družbene prehrane naj bi v bodoče rešil tudi vprašanje toplih malic in sploh uslug s prehrano.) Do tedaj pa je treba uvesti drug način regresa za malice, denarno ali z boni. Na vsak način pa je treba postaviti menze in samske domove na ekonomsko osnovo in to izven okvira železarne.

K.

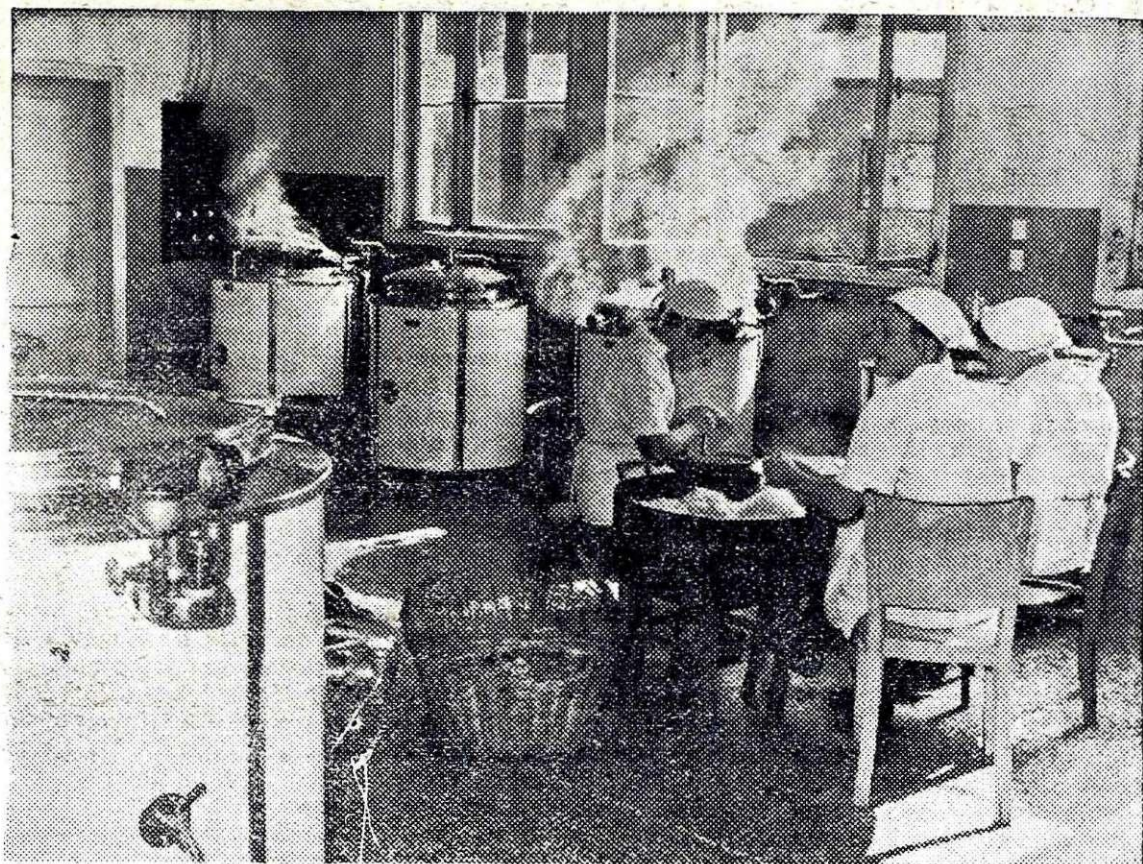
EE plinska in vodna energija

Bolj smotrno gospodarjenje

Na zadnji seji UO in ZEE so razpravljali o devetmesečnem poslovanju enote. Ugotovili so določene uspehe, ki pa bi bili lahko še boljši, če bi odpravili še nekatere pomanjkljivosti. S sklepi, ki so jih sprejeli na seji UO in jih je potrdil zbor EE, so začeli tudi v tej enoti bolj intenzivno sodelovati v skupnem prizadevanju za znižanje proizvodnih stroškov. Nekaj sklepov, ki ponazarjajo to prizadevanje.

● Opozoriti je treba martinarno, naj da delavnici kisikarne nalogo za preureditev omrežja napeljava za kisik na nasipu z namenom, da bodo lahko rezali »svinje« z zmanjšanim pritiskom.

● Prav tako mora tudi li-

Po mnenju mnogih ekonomskih enst, je topel obrok, v primerjavi s kvaliteto, predrag

EE visoke peči

Proizvodni stroški so vsak dan večji

Na zadnji seji zbora ekonomske enote visoke peči je bilo kar precej navzočih. Zelo živahna je bila razprava o poročilu HTV. Sprejeli smo vse zaključke, ki jih je predlagala ta služba že v poročilu. Pri predlogu, da je treba novo sprejete delavce bolj temeljito zdravniško pregledati, smatramo, da bi bilo dobro, da bi te delavce pregledal tudi tovarniški psiholog. O ne- srečah menimo, da bi moral

pri analizi posameznih ne- zgod bolj sodelovati varnostni tehniški grupe obratov, posebno skrb pa bi morali le- ti posvečati izbiri zaščitnih sred- stev, ker ugotavljamo, da so večkrat zelo slabe kvalitete.

Po razpravi o regresih za vožnjo smo sklenili predla- gati, naj bo regres za prevoz z avtobusi enak regresu za prevoz z vlaki in to za tiste proge, ki tečejo vzporedno z vlaki. Za vožnjo Plavž – že- lezarne in Javornik – železar- na naj se regres ukine, proga Plavž-Javornik pa naj se re- gresira enako kot za vlak.

Pri obravnavanju regresa za menze in samska stanovanja pa so bila mnenja deljena. Posamezniki so iznesli mnogo pomanjkljivosti v teh menzah in iznešeno je bilo, da dvomi- jo v pošteno poslovanje. Pred- lagali so, da naj CDS postavi komisijo, ki bo na sestankih z abonenti zbrala pritožbe in potem pregledala poslovanje. Abonenti smatrajo, da morajo za denar, ki ga plačajo, dobi- ti boljše hrano, prav tako opa- žajo, da tisti, ki hrano nosijo na dom, dobijo večje obroke kot tisti, ki se hranijo v men- zi. O toplem obroku menimo, da je mnogo predrag. V kolik- or za ta denar ni mogoče iz- boljšati kvalitete, potem ga je treba ukiniti. Če bomo re- gresirali malice, naj jih preko kantine. Uvesti pa je treba bloke, s katerimi bi delavec lahko kupil malico in dopla- čal po želji.

Na koncu je bil potrjen sklep DS EE, da bomo v ok- tobru zaradi izpada proizvo- dne izkoristili rezervni sklad,

da bodo osebni dohodki enaki kot v septembru. Ugotovljeno je bilo, da kolektiv sam ne bo mogel nositi znižanja oseb- nih dohodkov zaradi manjše proizvodnje, ker je vložek ze- lo slab. Tudi proizvodni stro- ški so vsak dan večji. Zato bomo še bolj izkoristili delov- ni čas, delavci pri posameznih strojih pa bodo pazili, da bo- čim manj okvar, ker tudi stro- ški vzdrževanja precej prese- gajo načrt. Posebno pozornost pa bomo posvetili čiščilo de- lovnih mest in strojev. Tudi tako bomo lahko zmanjšali nezgode in okvare na stro- jih.

Stane Torkar

Eksplוזija na Javorniku

V torek 13. novembra ob 12. uri je na plinskih gene- ratorjih na Javorniku prišlo do eksplozije, ki je povzro- čila okvaro na zrakovodu in treh membranah. Zaradi te eksplozije v valjarnah niso obratovali 16 ur. Vzdrževal- ci z Javornika so vložili ve- liko truda in naporov, da so okvaro popravili in valjar- nam omogočili spet normalno obratovanje.

ZAHVALA

Sposlužbencem prodajnega oddelka se iskreno zahvalju- jem za prejeto darilo.

Jelka Strmšek
Prodajni oddelok

Prvič pod mesečnim planom

V soboto, 10. novembra, je bila v EE elektropeč seja zborna ekonomske enote.

Razpravljali smo o proizvodnji v oktobru, ko je bilo obratovanje precej okrnjeno, ker je primanjkovalo električne energije in obe peči precej časa nista obratovali. Zaradi tega tudi mesečni plan ni bil izpolnjen in je to prvi mesec, da obrat ni dosegel planirane mesečne proizvodnje.

Razpravljali smo tudi o regresih ter predlagamo, da za vožnjo na lokalnih avtobusnih progah plača vsak posameznik 1200 dinarjev, regrese na ostalih avtobusnih progah pa je treba izenačiti z regresi za prevoz z vlakom, ki ostanejo nespremenjeni.

O regresiranju uslug članom kolektiva pa menimo, da naj gostinska enota »Železar« preide na ekonomske cene tako za hrano kot stanovanja v samskih domovih.

Topel obrok naj se ukine in uvede malica. Za delitev mleka in kave pa smatra naš kolektiv, da je treba še naprej regresirati, opravičeni do njega pa naj bodo delavci, ki delajo pod težkimi pogoji in so izpostavljeni škodljivim vplivom. Kvaliteto kave je treba izboljšati.

Prisotni so razpravljali tudi o kvaliteti zaščitnih sredstev. Člani našega kolektiva so imeli nekaj pripomb o vzdržnosti cokol, zaščitnih rokavic v starem železu in dežnih plaščev. Vse pripombe bomo posredovali nabavnemu oddelku.

Razpravljali smo tudi o bolj kvalitetnem delu pri proizvodnji elektrojekla in o boljšem in bolj skrbnem vzdrževanju strojev v obdelovalnici blokov, ker bomo le tako lahko izboljšali kvaliteto in znižali proizvodne stroške.

Franc Gorjanc

Nesreč sploh ni!

Upravni odbor EE javornik zboru EE o regresih so naslednji: IV je imel dve seji, da bi se temeljito pripravili na sejo zborna EE.

Na sejah UO smo razpravljali o poročilu in zaključkih HTV službe in ugotovili, da se je v naši EE občutno zboljšala varnost pri delu. To dokazuje manjše število nesreč; v zadnjih mesecih jih sploh ni. Ta uspeh smo dosegli s poostrenim nadzorom o stalni in pravilni uporabi zaščitnih sredstev, rednim pregledovanjem žičnih vrvi in verig na žerjavih itd.

Bolezenska odsotnost je proti lamskoletni (5,51 %) letos precej nižja in sicer 3,78 odstotkov. Simulantov ne poznamo. Žal pa imamo nekaj resno bolnih delavcev, ki so bili pridni in sposobni sodelavci in želijo, da se čimprej vrnejo v naš kolektiv. Želimo jim, da bi čimprej okrevali!

Obravnavali smo tudi regrese. Menimo, da so regresi zašli v tako širino, da so jih mnogi ne samo koristili, ampak tudi izkoriščali. Predlogi

na-lavci, ki opravljajo najtežja fizična dela in na zdravju škodljivem in vročem delu; preostali v obratih morda 80 dinarjev dnevno, na lahkij delovnih mestih kot v pisarnah pa 50 dinarjev v bonih dnevno. S tem naj bi topli obrok ukinili.

Regres na lokalni prevoz je treba ukiniti, tistim članom kolektiva, ki se vozijo s Playža na Javornik, ker je več kot 4 km, pa je treba mesečno nuditi vozne listke v vrednosti 500 dinarjev. Regres na železnici naj bi ostal nespremenjen. Za zunanje avtobusne prevoze na progah ob železnici naj bo regres enak regresu na železnici, na ostalih avtobusnih progah pa je treba doseči ugodnejši sporazum s transportnimi podjetji, vendar naj se udeležba poveča s 600 na 1200 dinarjev.

Zanimiva je bila tudi razprava o regresih gostinski enoti »Železar«. Smatramo, da je režija previsoka in da je to posledica tega, ker podjetje enostavno iz leta v leto krije vso nastalo izgubo. V menzah in stanovanjih je treba preiti na ekonomske cene, vendar objektivne. Cena in kvaliteta toplega obroka ne odgovarjata! Menimo, da naj EE »Železar« organizacijsko okrepi kantino z izdatnimi malicami tako, da bo delavec lahko že pred začetkom jutranje dneve dobil mleko ali kavo in malico, ki jo bo odnesel s seboj. Regres, ki bi ga delavci prejeli za malico, ne bi smel biti enoten za vsa delovna mesta v podjetju. Morda bi bilo primerno, da dobijo v dinarskih bonih (ki jih vsakdo lahko vnovči samo v kantinah) dnevno 100 dinarjev tisti de-

Regresi v Kazini in ostali regresi naj bi bili ukinjeni. Prav tako menimo, da je regres za oddih še potreben. Morda še izdatnejši, vendar bolj kontrolirano. Smatramo, da ni pravilno, da nekateri redno vsako leto koristijo ugodnosti. V bodoče naj bi bil regres za oddih za vsakega člana kolektiva odrejen (morda 5 do 10.000 din) in če več let nekdo le-tega ne bi izkoristil, ima v prihodnjih letih večji regres.

Preklici

Preklicujemo veljavnost izkaznic za vstop v Železarno, ki se glasijo na imena:

Jadran Kozamernik, elektropeč; Ivan Kokanovič, javornik I; Ladislav Mrak, vzdrževanje javornik; Idris Sefić, transport; Stojko Georgijev, šamotarna; Stane Vovk, vzdrževanje javornik; Pavle Smolej, javornik II; Franc Brodar, siva livarna; Miloš Blagojevič, javornik I; Safet Grgić, visoke peči; Adem Matetić, martinarna; Anton Kobentar, vzdrževanje javornik; Valentin Šubić, vzdrževanje javornik.

EE upravne službe - kadrovski sektor

Vsak naj prispeva k izboljšanju stanja

Uslužbenci kadrovskega sektorja so na sestanku obravnavali analizo devetmesečnega poslovanja podjetja. Kljub temu, da ne morejo direktno posegati v proizvodnjo, so mnenja, da bi lahko vsak posameznik prispeval svoj delež k skupnim naporom za izboljšanje sedanjega stanja.

Ta prispevek se odraža v večji skrbi za ureditev razmer na delovnih mestih z namenom, da bi zmanjšali število nesreč in obolenj in da bi sploh zmanjšali odsotnost z dela. Tako bodo tovarišice nudile pomoč na domu sodelavcem, ki bi radi imeli bolniški dopust v težjih primerih. Prav tako bodo usposobili pristojno službo za nemočno delo za prevzem izplačevanja hranarin za prvih 30 dni bolovanja in stroškov zdravljenja v primeru nezgode pri delu v skladu z določbami zakona, ki bo začel veljati s 1. januarjem 1963. Izboljšati nameravajo tudi postopek pri sprejemanju novih sodelavcev, poenostavili bodo evidenco, dnevno evidenco

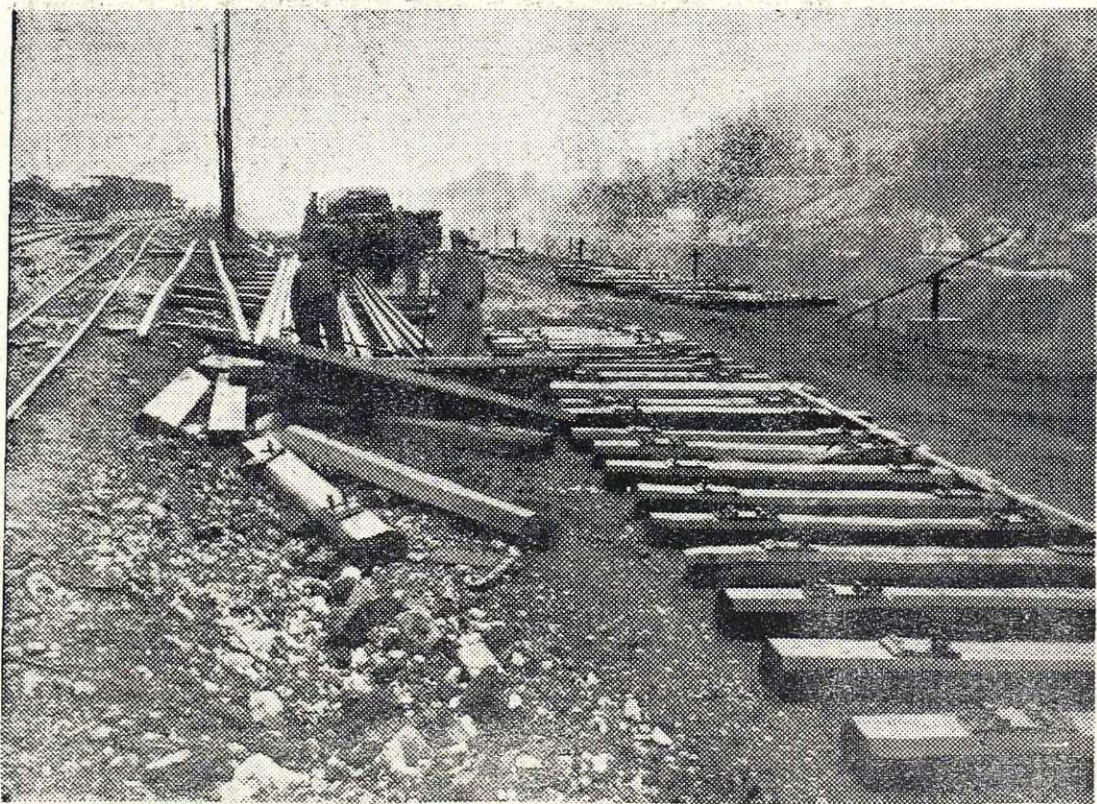
oddsotnosti pa bodo uredili preko IBM oddelka.

Na zboru so govorili tudi o regresih in zavzeli enotno mišljenje, da naj naše podjetje v prihodnje ne regresira več lokalnih prevozov, razen na relaciji Playž-Javornik. — Udeležba koristnikov avtobusa naj bi se povečala na 1200 dinarjev. Glede regresov gostinski enoti »Železar« naj se upošteva le stroške kurjave, razsvetljave, prevoze in podobno. O toplem obroku menijo, da je bolje, če poskrbimo za cenejše malice. Tako bi število delilnic zmanjšali na Jesenicah na dve in na Javorniku na eno. V jedilnicikantini naj bi imeli delavci malico po izbiri. Regres podjetja je treba zmanjšati.

Akcija za znižanje regresov naj bo vzpodbuda za večjo proizvodno disciplino, za splošno štednjo v podjetju, za kolektivno upravljanje s kolektivnimi sredstvi, ker so tako dane večje možnosti za prihranke in ustvarjanje sredstev za potrebe našega standarda.

Z. P.

Začeli smo z gradnjo proge na násipu

Nasip za povezavo obratov na Jesenicah z Belškim poljem je v glavnem zgrajen. Sedaj pospešeno gradijo viadukt, ki bo premostil cesto Javornik-Blejska Dobrava. Da ne bi zamudili roka za vzpostavitev tirne zveze, smo z elom na gornjem ustroju začeli že v začetku novembra. Ker pričakujemo določene vertikalne premike nasipa, bomo v tirno gredo vgradili tolčenec. Zato avtokerpi sedaj dovažajo iz savske struge prod, ki ga bomo

nasuli 30 cm visoko. Nanj bomo položili drobno plast rizi, s katerim bomo uravnali ležišča pragov.

Predvideno je, da bo koldvor v železarni na Jesenicah direktno povezan s progo na nasipu. Če bi hoteli to že sedaj urediti, bi morali takoj preurediti ozko tirne proge, zaradi katerih ne moremo položiti še normalni tir med vozovno delavnico in delavnico tehtnic. Zato bomo v prvi fazi napravili le odcep od

tira, ki teče kot zadnji po haldi v žično valjarno. Cepna kretnica je bila 10. novembra že položena in sedaj polagamo tir. Predvideno je, da bo tir položen istočasno z omenjenim viaduktom, kar bo omogočilo dovoz okrog 2000 ton konstrukcij za halo nove valjarne. Nova proga bo zgrajena za 20-tonski osni pritisk, ker bomo iz jeklarnice v novo valjarno prevažali štiriosne vozove z bruto težo 80 ton.

Branko Bjenkuš

Od aprila do septembra letos preko 24 milijonov manj stojnin kot v istem obdobju lani

Vsi vemo, da so stojnine čanih stojnin v letu 1961 in pravo zlo za železarno, saj bremenijo plačni sklad podjetja. Ko pa analiziramo vzroke nastalih stojnin, takoj ugotovimo, da je glavni vzrok slaba organizacija dela. Da je temu res tako, naj nam služijo primerjave pla-

Tudi v prvih treh mesecih letos so stojnine tako pri nakladanju kot pri razkladanju stalno naraščale, kar je razvidno iz naslednjih podatkov:

	1961	1962
stroški za popravilo voz	21,426.257 din	20,078.287 din
odškodnina za zamujeni čas	44,626.560 din	50,107.200 din
skupaj	66,052.817 din	70,185.487 din

Res je, da so stroški za popravilo poškodovanih voz letos nižji za 1,347.970 dinarjev, res pa je tudi, da so

voz kot lani, če vemo, da za vsak poškodovan vagon plačamo 10.560 dinarjev pavšalne stojnine. Z dobro voljo in večjo pazljivostjo bi lahko tudi pri tem prihranili milijone, kot nam je to uspelo pri stojninah. S tem pa bomo koristili sebi in celotnemu kolektivu železarne.

Peter Gasar

Plačana stojnina od 1. 1. do 31. 3. 1962

kraj plačila	pri razkladanju	pri nakladanju	skupaj
Jesenice	54,332.882	569.388	54,902.270
Javornik	—	3.600	3.600
Vintgar	2,234.400	—	2,234.400
Skupaj	56,567.282	572.988	57,140.270

Da bi znižali stojnine, je bilo na predlog komercialnega sektorja v aprilu več delovnih sestankov z odpremiški in vodstvom transportnega in prometnega oddelka. Ti sestanki so kmalu pokazali vidne rezultate. Za primerjavo naj nam služijo podatki plačane stojnine od 1. 4. do 31. 10. letos v primerjavi z istim obdobjem lani.

Plačana stojnina pri nakladanju

kraj plačila	1961			1962		
	odposlanih voz	zapadlo v stojnino	stojnina dinarjev	odposlanih voz	zapadlo v stojnino	stojnina dinarjev
Jesenice	3825	689	668.836	3950	81	97.081
Javornik	3399	7	13.500	3391	—	—
Vintgar	498	27	255.000	150	—	—
Skupaj	7722	723	937.336	7491	81	97.081

Iz podatkov vidimo, da je bila odprema v tem obdobju letos proti lanskoletni manjša le za 231 voz ali 3%, dočim so stojnine nižje za 840.255 dinarjev ali blizu 90%. Vsekakor lep uspeh skupnih prizadevanj za od-

pravo stojnin. Pri tem je vredno omeniti, da smo letos na željo železnice zelo znižali prevoz blaga z avtomobili in sicer kar za 13.731 ton ali 916 železniških vagonov. Stojnina pa je kljub temu veliko nižja.

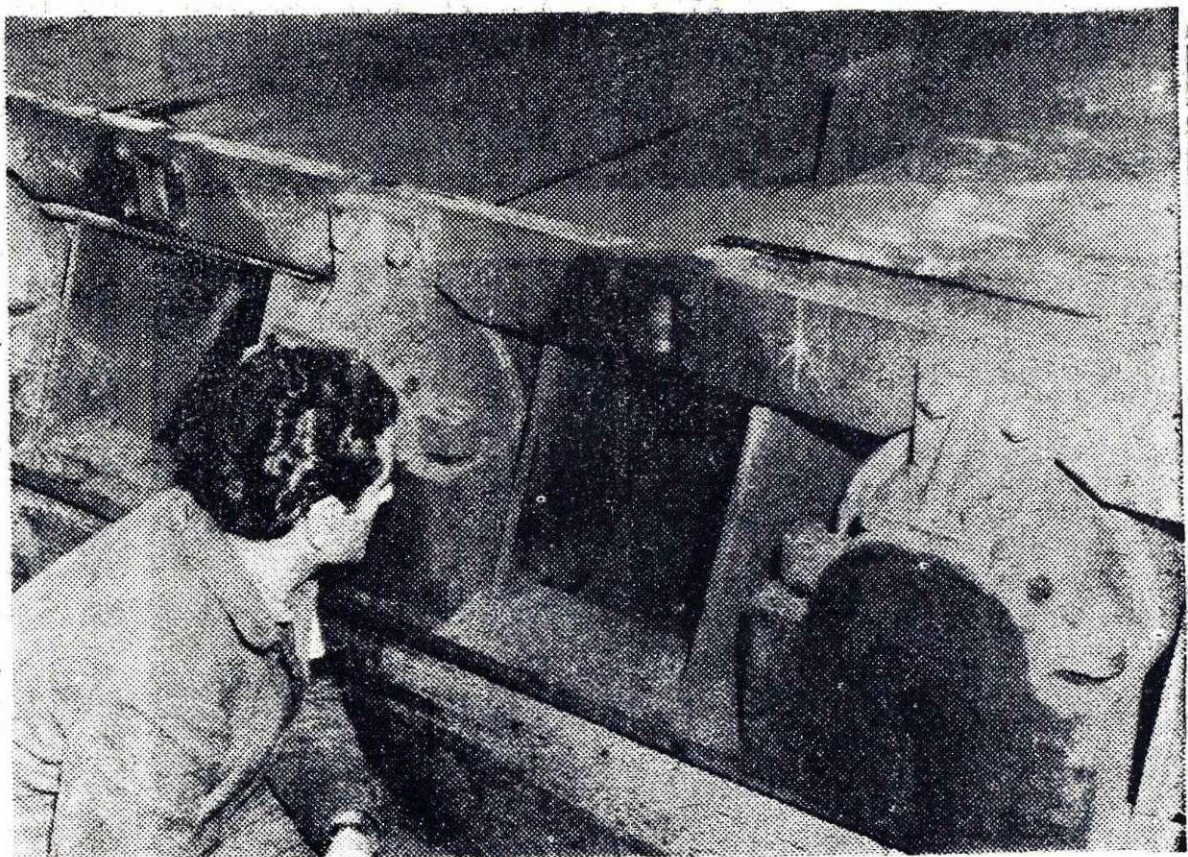
Stojnine pri razkladanju od 1. 4. do 31. 10. lani in letos

kraj plačila	1961			1962		
	prispelo voz	zapadlo v stojnino	stojnina dinarjev	prispelo voz	zapadlo v stojnino	stojnina dinarjev
Jesenice	25.592	18.209	75,531.140	25.296	10.940	51,511.799
Javornik	4.530	—	—	3.703	51	39.600
Vintgar	155	7	88.000	327	37	334.200
Skupaj	30.257	18.216	75,617.140	29,331	11.028	51,906.599

Dovoz surovin od 1. 4. do 31. 10. 1962 je bil v primerjavi z letom 1961 manjši le za 926 železniških voz ali blizu 3,5%, v stojnino pa je letos zapadlo 7.188 vagonov manj kot v letu 1961 ali okrog 39 odstotkov. Stojnina je v tem obdobju nižja za 23,710.541 dinarjev ali za okrog 31%. Iz tega pa tudi vidimo, da

smo po sestankih, s katerimi smo začeli v aprilu, v prvih treh mesecih letos plačali več stojnin kot v naslednjih sedmih mesecih.

Nasprotno pa ugotavljamo, da so stroški za poškodovane železniške vozove od 1. 1. do 31. 10. letos proti letu 1961 nekoliko višji.

Avtorja uspele izboljšave v valjarni 2400 sta tov. Martin Zvab in tov. Justin Talar. Zal naš fotograf tovariša Zvaba ni dobil, ker je bil na nočni izmeni, tako smo »ujeli« na trak le tovariša Talarja

Uspela tehnična izboljšava v valjarni 2400

Številni avtorji tehničnih izboljšav odkrivajo doslej še skrite in neizkoriščene rezerve in opozarjajo na boljše delovne in tehnološke postopke in hkrati skrbijo tudi za boljše delovno varnost, dvigajo storilnost dela ter tako izboljšujejo kvaliteto izdelkov.

Našim najbolj prizadevnim avtorjem tehničnih izboljšav sta se pred kratkim s svojim predlogom pridružila tudi tov. Martin Zvab, vodja Sack škarj v valjarni 2400 in Justin Talar, delovodja vzdrževanja v valjarni 2400. Martina Zvaba že poznamo kot izredno prizadevnega in uspešnega avtorja, Justin Talar pa se je tokrat prvič uvrstil med naše racionalizatorje.

Z izvedbo predloga oziroma tehnične izboljšave številkanost obratovanja na nevarnem delovnem mestu, kjer je usrelo rešiti problem, zaradi katerega so bili rezalci na

Sack škarjah izpostavljeni veliki življenjski nevarnosti, ker so morali brez varnostnih naprav opravljati več delovnih operacij naenkrat. To nevarno delovno okolje so že morda ljudi poizkušali odstraniti in v ta namen predlagali več načinov in dragih izvedb. Po večletnem natančnem opazovanju sta oba avtorja predlagala skonstruirala v prostem času z minimalnimi stroški novo varnostno nagravo za zaustavljanje pločevine, ki po mnenju izvedencev in strokovnjakov brezhibno deluje in zagotavlja popolno delovno varnost in boljše delovne pogoje.

S tem predlogom sicer ni izboljšana kvaliteta pločevine, ampak ima velik in human pomen, ker zagotavlja varno obratovanje na nevarnem delovnem mestu, kjer je bilo že prej več lažjih in težjih poškodb. Želja vseh nas je,

da bi prizadevna avtorja Martin Zvab in Justin Talar dobila čim več posnemalcev v ostalih obratih.

Uroš Zupancič

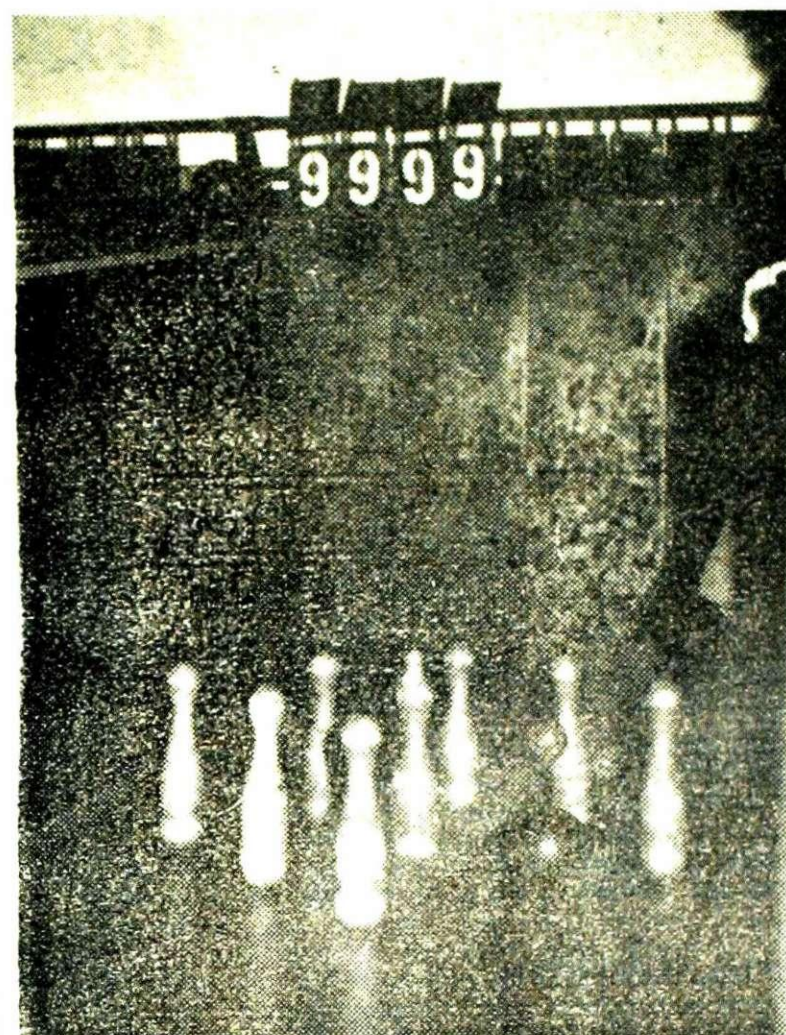
Nova črpalnica

Te dni so začeli z deli na priključitvi vodovodnega omrežja za hladilno vodo na novo črpalno postajo v strugi Save. Ko bo nova črpalnica začela delovati, bo železarna precej bolje preskrbljena s čisto hladilno vodo. Starih črpalk ne bodo odstranili, ampak uporabili za dopolnilno preskrbo, ker tudi nova črpalna postaja ne bo mogla zadovoljiti vseh potreb po hladilni vodi. Obratovati bo začela, čim bodo prispele črpalke.

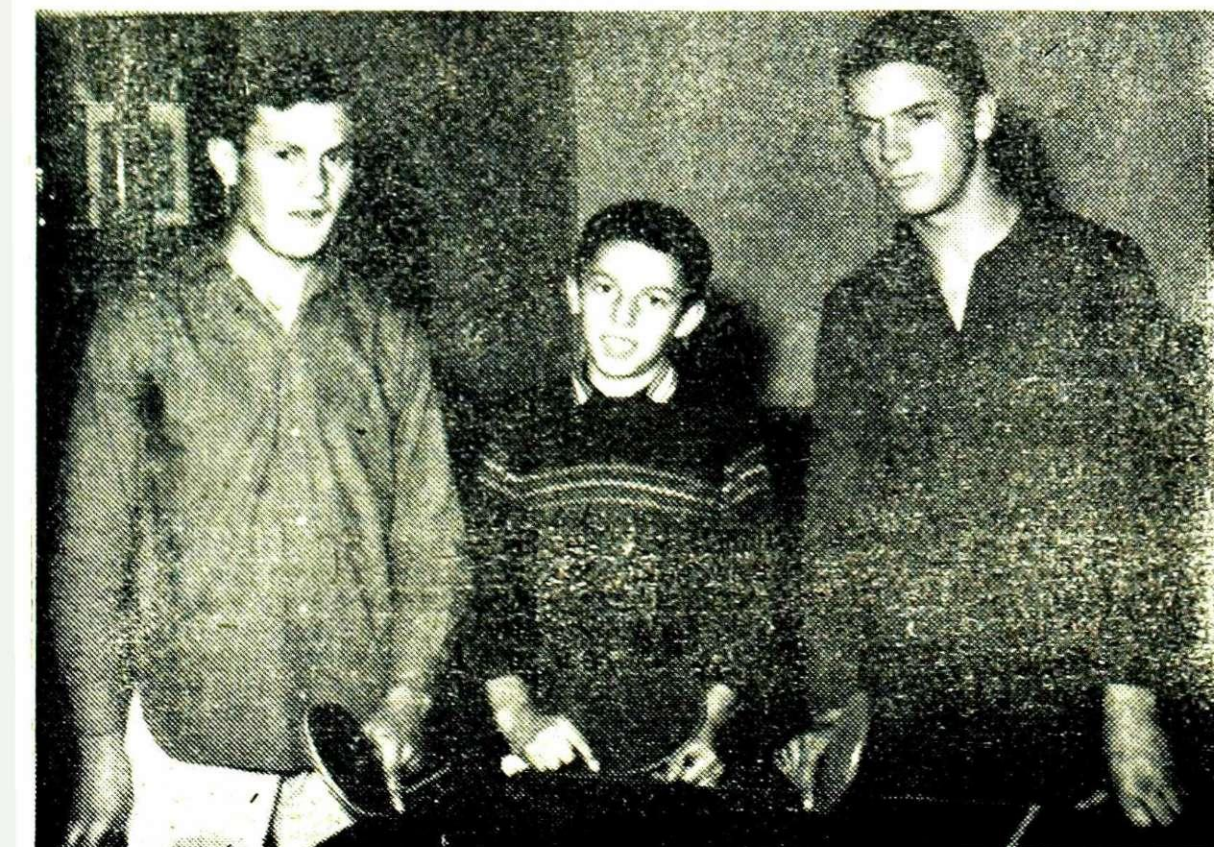

Med disciplinami v lahki atletiki je bil tudi štafetni tek 4 x 100 m. Javorniški vzdrževalci so imeli največ uspeha

Med tekmovalcem v kegljanju je podrla največ kegljev ekipa iz OTK

V športnih igrah so se pomerili tudi šahisti. Zmagala je ekipa glavne pisarne

Tudi balinarji so letos prvič tekmovali. — Ekipa iz hladne valjarne in žičarne (na sliki) je bila prva

Tudi v tekmovalstvu v namiznem tenisu so bili člani ekipe ZIC najuspešnejši

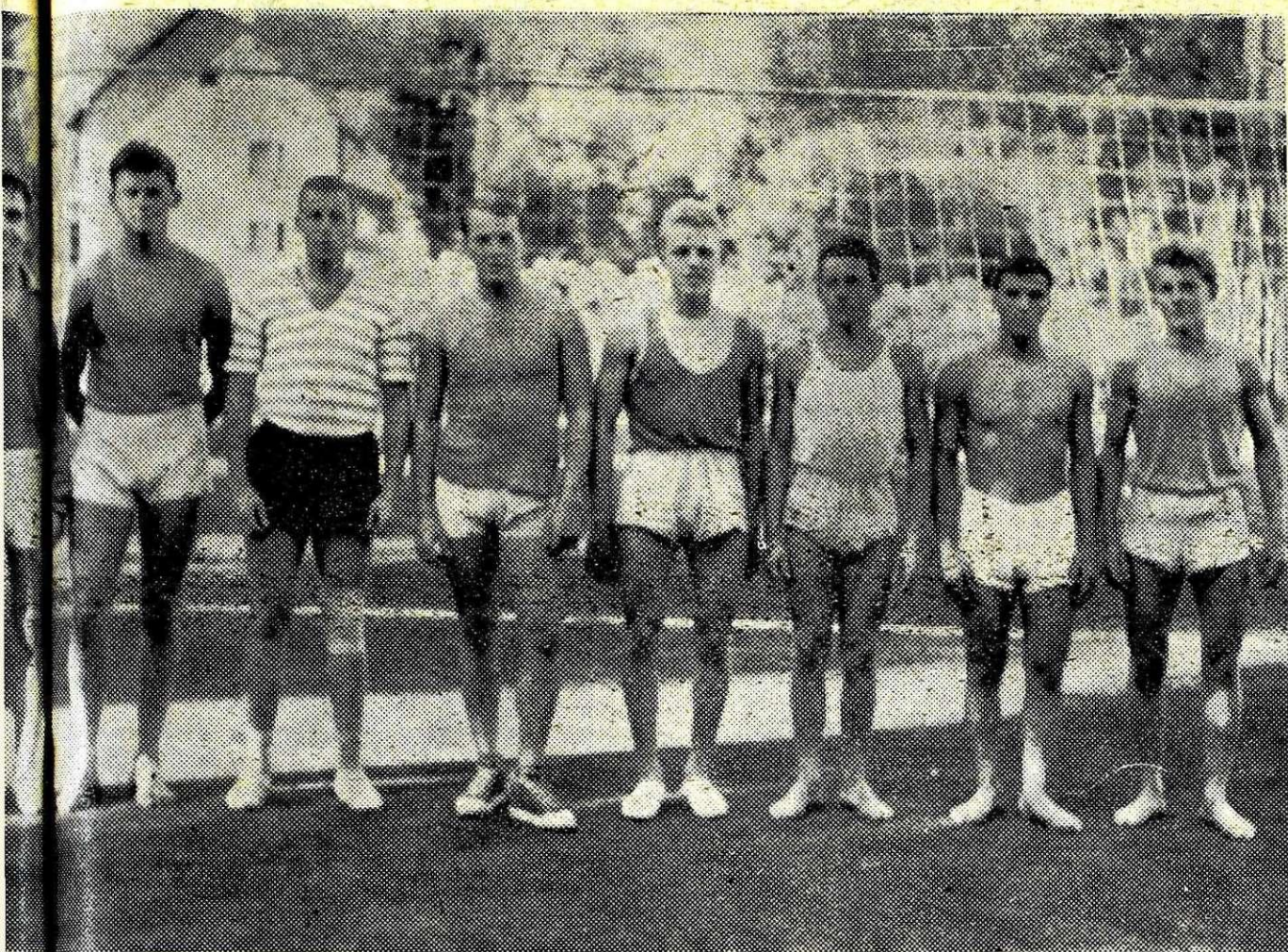

Zakaj letre

RI ZU AT

Št.	Ime	Priloga
1.	...	...
2.	...	...
3.	...	...
4.	...	...
5.	...	...
6.	...	...
7.	...	...
8.	...	...
9.	...	...
10.	...	...
11.	...	...
12.	...	...
13.	...	...
14.	...	...
15.	...	...
16.	...	...
17.	...	...
18.	...	...
19.	...	...
20.-21.	...	...
20.-21.	...	...
22.-23.	...	...
22.-23.	...	...
24.	...	...
25.	...	...
26.	...	...
27.	...	...
28.	...	...

Pri ...
na, šamotar ...
ljarna 2100.

ključene so medobratne ne športne igre

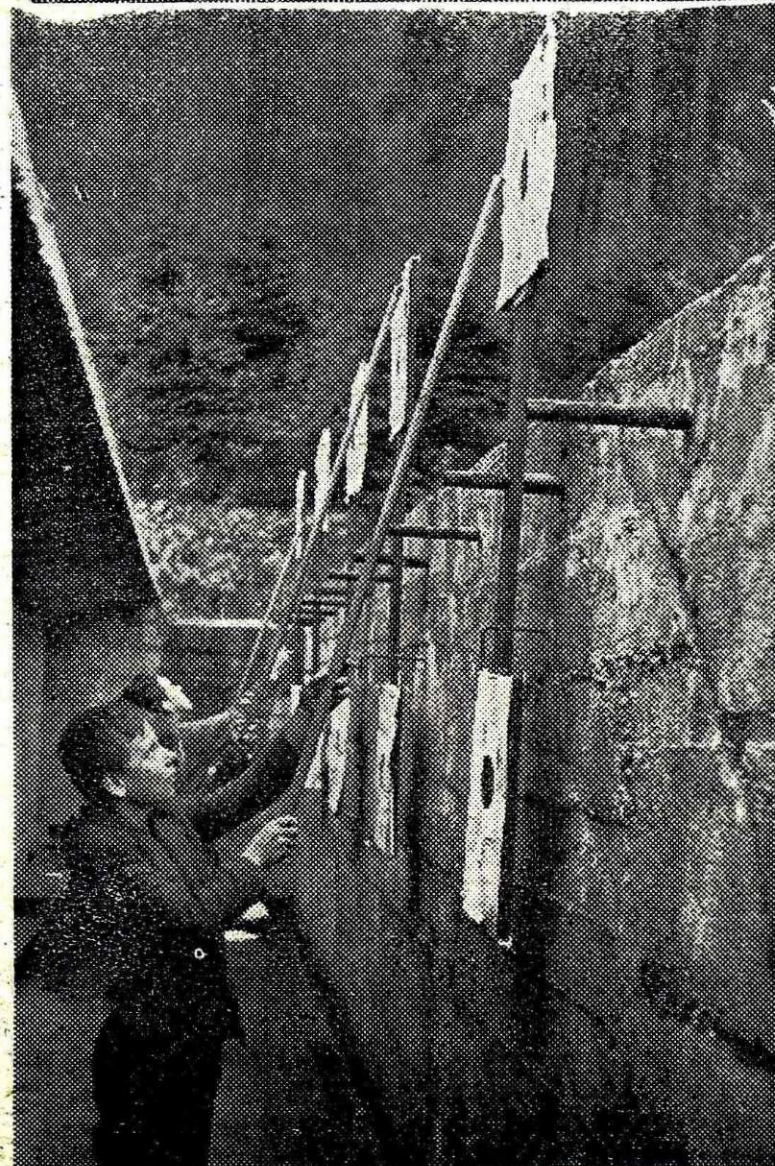
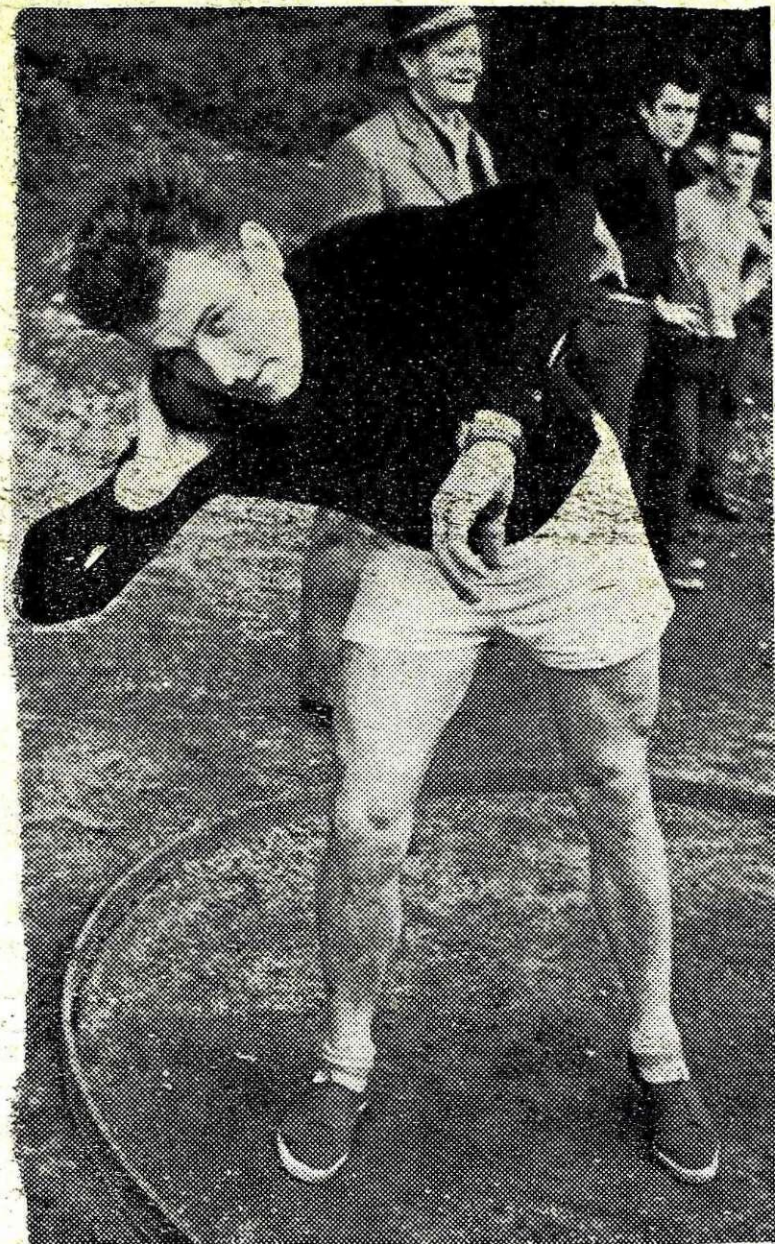
ZUSKUMI LETNIH MEDOBRATNIH SPORTNIH IGER ZELEZARNE JESENICE ZA LETO 1962

mesto	brat	DOSEŽENE TOČKE V PANOGAH							točke skupaj
		atletika	odbojka	šah	strelstvo	kegljanje	namizni tenis	plavanje	
1.	jarnik III	49,5	32	28	28	30	27	31	225,5
2.	OKR	46,5	26	27	30	33	23	29	214,5
3.	hladna valj.-žičarna	45,0	28	29	31	21	31	25	210,0
4.	mehanična delavnica	48,0	23	30	33	10	30	30	204,0
5.	lirna	43,5	30	20	22	32	25	28	200,5
6.	glavna pisarna	33,0	29	33	25	23	21	26	190,0
7.	ZIC	25,5	33	25	26	25	33	33	180,5
8.	agregatsko gospodarstvo	42,0	25	23	20	19	28	21	178,0
9.	jarnik II	37,5	21	24	13	16	32	27	170,5
10.	konstruktorska delavnica	39,0	19	21	24	31	—	23	157,0
1.	šotarna	34,5	31	26	18	18	26	—	153,5
2.	varna 2400	—	22	—	21	14	24	24	105,0
3.	pamet	40,5	—	—	16	13	29	—	98,5
4.	cerna	27,0	—	—	14	29	22	—	92,0
5.	elektrodelavnica	36,0	—	—	23	—	—	32	91,0
6.	železnica	—	—	31	29	28	—	—	88,0
7.	mehinarna	31,5	27	—	—	27	—	—	85,5
8.	projektivni biro	—	24	—	27	11	—	22	84,0
9.	komunalni oddelek	29,5	—	22	—	12	19	—	82,5
1.	jarnik I	—	—	—	32	15	—	—	47,0
1.	elektropeč	30,0	—	—	—	17	—	—	47,0
3.	plaz	24,0	—	—	—	20	—	—	44,0
3.	transport	—	—	—	—	24	20	—	44,0
4.	žična valjarna	—	—	—	17	26	—	—	43,0
5.	elektro in topl. energija	—	20	—	15	—	—	—	35,0
6.	gribeni oddelek	—	—	32	—	—	—	—	32,0
7.	jeklovlek	—	—	—	—	22	—	—	22,0
8.	stegarna valjev	—	—	—	19	—	—	—	19,0

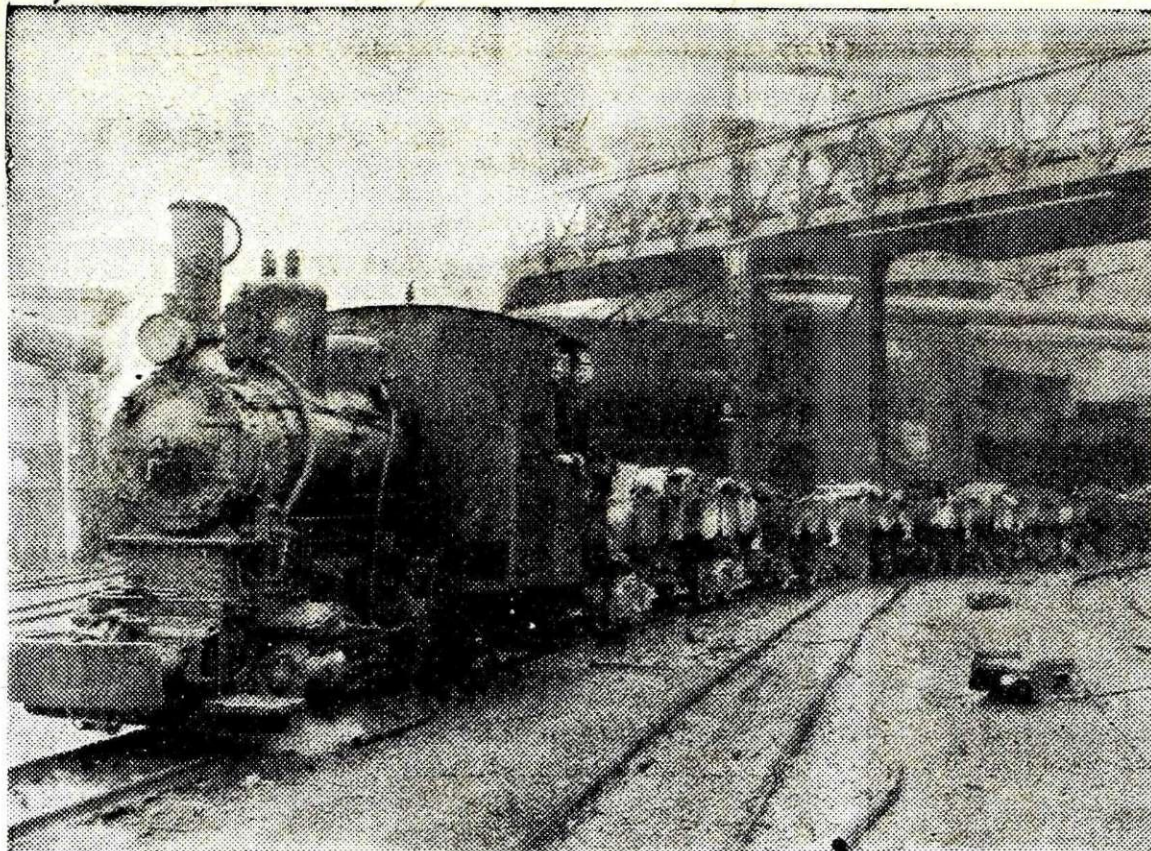
tekstovnanju v balinanju, ki je bilo izven konkurence, pa so se obrati takole zvrstili: hladna valjar-
starna plavž, komunalni oddelek, jeklovlek, konstrukcijska delavnica, glavna pisarna, livarna in va-
100.

Odbojkarji ZIC so premagali vse svoje nasprotnike
in osvojili prvo mesto

Mirko Čufar je bil zmagovalec v metu krogle

Najboljši strelci so v mehanični delavnici
Takole iz rova prikazujejo zadetke

V kratkem bo minilo 70 let odkar je ta lokomotiva opravila prvo vožnjo

Lokomotiva, ki zvesto služi že sedemdeset let

Velikokrat pišemo o važnih in pomembnih jubilejih ljudi in dogodkov, v naši železarni, le redkokrat pa bomo o dolgi delovni dobi in vzdržnosti strojev. V naši železarni obratuje še mnogo starih strojev in naprav, ki že dolga leta služijo našim proizvodnim procesom, mladi delavci, ki z njimi upravljajo, pa le malo vedo o njihovi preteklosti.

Na prometnem oddelku imamo poleg novejših diesel in električnih lokomotiv še 11 starih parnih ozkotirnih in 5 normalnotirnih lokomotiv. Najstarejša izmed njih je parna ozkotirna lokomotiva O-IV, ki obratuje že 70 let. Verjetno je to tudi ena najstarejših lokomotiv v državi, ki še obratuje v železniškem prometu.

Izdelana je bila leta 1892 v lokomotivski tovarni »Krauss u. Comp. A. G. Linz«, s kotlom iz Wiener Lokfabrik Floridsdorf. Naročena je bila za takrat novo ozkotirno

progo Poljčane-Slovenske Konjice. Prvo vožnjo je napravila 20. 12. 1892 pri otvoritvi te proge. Dolga leta je prevažala osebnostne, tovarne in mešane vlake na tej 14,8 km dolgi progi. Dnevno je bila na vožnji 10 do 12 ur do leta 1935, ko so po takratnih strogih predpisih železniške inšpekcije za varnost prometa lokomotive izdali odločbo, da lokomotiva zaradi starosti ni več sposobna za javen promet, ker je potekla življenjska doba kotla. Tako je bila spomladi leta 1935 prodana kot staro železo v našo železarno, kjer se je začela z njo nova življenjska doba.

Ker je bilo zaradi predvidene gradnje plavžev treba povečati število ozkotirnih lokomotiv, je obratovodstvo martinarne zaprosilo Direkcijo železnic za nadaljnje obratovanje. Inšpekcija pri direkciji železnic je obratovanje dovolila pod pogojem, da se obnovi parni kotel. Se istega leta je bil iz tovarne

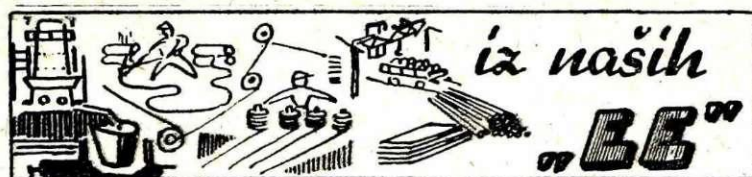
lokomotiv v Floridsdorfu dobavljen nov kotel, delavci kurilnice, ki so takrat še spadal pod martinarno, pa so opravili temeljito glavno revizijsko popravilo lokomotive. Spomladi 1. 1936 je bila lokomotiva prenovljena. Na poizkusni vožnji, ki se je odlično obnesla, je dobila po takratnem običaju žensko ime »Greta« (zato, ker je takrat zelo slovela filmska igralka Greta Garbo). Od leta 1936 je ta lokomotiva razen rednih obdobjnih popravil stalno v obratu noč in dan na tri izmene, izredne okvare so zelo redke in je priznana kot izredno trpežna lokomotiva. Posebnih obnov oziroma menjave originalnih glavnih sestavnih delov ni bilo. Še danes je v originalni izvedbi s starim Stephensonovim krmiljem, ki so ga imele prvotne lokomotive iz leta 1829. Premikalno delo opravlja po potrebi uspešno po vseh rajonih železarne. Predvidevamo, da je v se-

demdesetih letih prevozila blizu 5 milijonov km. Količino pa je opravila bruto ton-skih km, oziroma vrednost njenega dela pa je danes težko ugotoviti. Po današnji ceni 1 lok. ure bi to zneslo preko dva in pol milijarde dinarjev. Preživela je dve normalni delovni dobi lokomotiv in še deset let.

Ta mala lokomotiva O-IV, ki jo še danes vsak dan srečujemo križem naše železarnice, še vedno uspešno tekmuje s svojimi, mnogo mlajšimi sovrstnicami in tudi najnovejšimi diesel lokomotivami.

Da je v voznem stanju že toliko let, imajo veliko zaslug kolektiv naše kurilnice z dobrim in skrbnim vzdrževanjem in vsi strojevodje in kurjači, ki so z njo vozili skozi dolga leta strokovno in s čutom odgovornosti do stroja, brez večjih karambo-lov vseh 70 let.

Alojz Ravnik

VALJARNA 2400

Zadnje večje popravilo krožne peči v valjarni 2400 je bilo opravljeno v aprilu. Peč obratuje normalno in brez prekinitev ter računajo, da ne bo potrebno večje popravilo do konca leta. Želeli bi, da bi tudi pri ostalih napravah v železarni imeli čim manj popravil, tako da bi naprave obratovale s čim manjšimi prekinitvami.

JEKLOVLEK

Proizvodni rezultati v novembru so po dosedanjih podatkih v obratu jeklovlek boljši kot v oktobru. Precej težav imajo z vložkom za brusilnico, ki ga dobivajo iz valjarn in žičarne in zaradi tega težko realizirajo dobavne roke. Če bodo imeli na razpolago zadostno količino

vložka, potem bodo nalogo za november uspešno izpolnili.

MARTINARNA

Pred dnevi je zapustil našo železarno g. Gene W. Hinds, strokovnjak iz ZDA, ki je bil na Jesenicah tri mesece, ter je proučeval možnost uporabe kisika pri proizvodnji jekla. Odšel je v železarno Štore, kjer se bo ukvarjal s podobnimi problemi kot pri nas.

LIVARNE

Obnova žične valjarne je v polnem razmahu. Zaradi tega se bo morala tudi jeklolivarna, sosed žične valjarne, preseliti pod demontažni žerjav poleg sive livarne. V ta namen bodo prekrili žerjavno progo, predvidoma pa bo predstavljena tja tudi 1,5-tonska elektropeč. Prestavitev jeklolivarne bo omogočila še boljše skupno izkoriščanje nekaterih strojev (peskomet in kaluparski stroj), prav tako pa bodo lahko združili tudi pripravo peska. Kolektiv livarjev meni, da se bodo tako lahko tudi vnaprej borili za znižanje proizvodnih stroškov, pri čemer so bili tudi letos dokaj uspešni.

EE ELEKTROPEČ

8. novembra je bila elektropeč odlična nova kvaliteta nerjavečega jekla, ki je boljšana z manganom. Omenjeno jeklo je namenjeno za varilne elektrode.

VISOKE PEČI

V nedeljo 11. novembra je ob 5.25 uri prišlo na razdelilcu toka za napajanje visokih peči do večje okvare, ki je povzročila zastoj obeh peči za več kot 10 ur z vsemi priključenimi obrati. Zaradi zastaja je bila tudi proizvodnja grodlja manjša za 160 ton.

Ker je že omenjeni razdelilec nameščen na neprimeren mestu, ga bo treba v prihodnjem letu premestiti v staro merilno postajo, kjer je manj prahu in možnosti, da bi prišlo še do podobnih okvar, ki povzročajo nepredvidene zastaje, lahko pa pride tudi do težjih poškodb vzdrževalcev, elektricarjev.

Samoupravljanje je pogojeno z znanjem upravljavcev

V kopici razprav o uspešnosti samoupravljanja smo in še vedno hočemo zagotoviti pogoje, ki bi omogočili čim boljše uspehe v samoupravljanju. Ni namen, da bi na tem mestu obravnavali vse pogoje, ampak bomo obravnavali le znanje,

ki ga upravljavci potrebujejo pri samoupravljanju.

Če se ozremo na razvojno pot samoupravljanja, bomo ugotovili, da je v začetku sodelovalo le manjše število ljudi. Ti so nastopali v vlogi posrednih upravljavcev, saj so bili voljeni predstavniki velikega

števila proizvajalcev ali državljanov. Ker je bilo število voljenih majhno, smo lahko izbrali »najboljše« iz svoje srede – torej tiste, ki so si na različne načine pridobili za upravljanje potrebno znanje. Tudi pristojnosti samoupravnih organov so bile take, da so od sodelujočih zahtevale le manjše znanje. S povečanjem pristojnosti in števila organov samoupravljanja pa je vznikla vedno večja zahteva po posebnem znanju sodelujočih v organih samoupravljanja in tudi zahteva po vedno večjem številu teh ljudi. Zaradi tega smo začeli izobraževati ljudi iz organov samoupravljanja in posredovanemu znanju dali enoten naslov – družbeno

ekonomsko znanje. Torej pod tem razumemo tisto znanje, ki ga mora imeti vsak aktiven samoupravlja-vec.

Mehanizem samoupravljanja je danes že tak, da vključuje skoraj vse ljudi, ki tako ali drugače ustvarjajo in delijo družbene dobrine. Ta mehanizem pa ima svojo »pogonsko moč« predvsem v družbeni lastnini proizvodnih dobrin in v sedanjem družbenoekonomskem in političnem sistemu, kar bo tudi uzakonjeno z novo ustavo. Vse to in še vrsta drugih dejstev nas postavlja v vlogo upravljavcev, ki predvsem neposredno in tudi posredno odločamo o pogojih za ustvarjanje vseh družbenih dobrin

Pojasnilo

Na vprašanja obratnih odpremnikov, kdo je kriv, če se blago, ki ga prevažamo v zaprtih vagonih, med vožnjo pokvari (zarjavi), ker streha ali stena vagona pušča, objavljamo naslednje pojasnilo iz »Tarife za prevoz blaga po železnici«:

»Pošiljatelj se mora pred nakladanjem prepričati, če je voz sposoben za varen prevoz blaga. Da bi železnica zadovoljila kar največ potreb, je izročila prometu tudi vagone, ki so sicer sposobni za vožnjo, imajo pa tehnične napake (slabe strehe, razpoke v stenah itd.). Taki vagoni se lahko koristno uporabljajo za tiste vrste blaga, kjer zaradi takih napak voz ni izpostavljen nevarnosti poškodbe ali primanjkljaja med železniškim prevozom.

Glede na to so pošiljatelji pred nakladanjem dolžni natančno in vsestransko pregledati vagone, če so sposobni za prevoz blaga, ki ga nameravajo prepeljati po železnici, da se zaradi ugotovljenih tehničnih napak blago ne bi poškodovalo ali raztreslo. Železnica ne odgovarja za poškodbe blaga, ki nastanejo med prevozom, zaradi tega, ker pošiljatelj ni zavrnil voza, ki ni bil sposoben za varen prevoz blaga.

Zato bo moral naš prometni oddelek posvetiti večjo pozornost pregledu voz in pred dostavo obratom ugotoviti, če so sposobni za prevoz, da ne bo prišlo do nepotrebnih reklamacij in škode.

Peter Gasar

Želimo kulturnen prevoz v službo in nazaj

Čeprav je bilo na račun prevoza delavcev in uslužbencev naše železarne na delo in z dela že precej napisanega, so stvari ostale pri starem in zamud je vedno več. Morda bo kdo dejal, naj se delavci in uslužbenci vozimo z avtobusi, ki odpeljejo prej, ali pa naj hodimo v službo peš. Ker napredujemo na vseh področjih, ne bi bilo prav, da bi hodili na delo in z dela po starem načinu — peš, saj imamo podjetja, ki skrbijo za to, da delavci in uslužbenci, oddaljeni od tovarne, prihajajo na delo pravočasno. Prepričan sem, da bi uslužbenci podjetja Avtoservis z nekaj dobre volje razmere lahko precej izboljšali. Menim, da ni težko sprevedniku že pri vstopanju zagotoviti, da v avtobus vstopijo potniki z mesečnimi vozovnicami. Seveda bi moralo

podjetje Avtoservis s posebnimi odgovoril takole: »Teh nima avtobusi poskrbeti tudi za prevoz priložnostnih potnikov, ki plačujejo prevoz v gotovini. Take poskuse je omenjeno podjetje že napravilo in so uspeli, čudno je le, da tak način prevoza ni v praksi tudi sedaj.

Ob prenatrpanih avtobusih imam vtis, da podjetje Avtoservis prevozu potnikov z mesečnimi vozovnicami ne posveča dovolj pozornosti, ker je pač denar za te že zagotovljen, medtem ko voz-

li?»

Članek sem napisal dobro namerno in sicer zato, da bi se podjetje Avtoservis z izboljšano organizacijo prevoza izognilo stalnemu negodovanju potnikov z mesečnimi vozovnicami, ki tako ne bi imeli prepogostih težav zaradi zamujanja službe, kot jih imajo sedaj.

Vlado Smagin

PREJELI SMO

nina priložnostnih potnikov v gotovini predstavlja dobiček nad planiranim dohodkom. Prav zato morda sprevedniki med potniki ne delajo razlik in so avtobusi vedno prenatrpani. Težko je s primernimi besedami opisati položaj potnikov, ki se vozijo na delo in z dela. Prevoz prav gotovo ni kulturn in je bolj podoben prevozu živine.

Omenim naj še to, da nas je bilo precej, ki smo 9. novembra zamudili službo v železarni, vendar ne po lastni krivdi, saj smo bili pravočasno na avtobusni postaji, oziroma postajališču. Potniku, ki je omenil, da bo stroške za zamude moralo kriti prevozno podjetje, je spreved-

REŠITEV ENAČBE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE:

a) kot, b) žlica, c) lica, d) Ribar, e) Ibar, f) tvar, g) ar, h) Eskim, i) Kim, j) teptati, k) Tati, l) Adana, m) Ana, n) livar, o) Bor, p) bisaga, r) saga, s) zober, t) Ober, u) Angola, v) gola, z) Asmara, ž) Mara.

X = KOT ŽRTVE STEPADLI V BORBI ZA NAS

REŠITEV KRIŽANKE

Vod.: Hafner, 7. robida, 8. or, 9. tok, 10. stor, 12. čeka, ni, 15. stot, 16. kri, 18. na (trij), 19. rudnik, 21. kritja. — Navp.: 3. F(rance) B(renk), 20. N(ikola) T(esla).

»Srečno in še mnogo let«

Po 38-letnem delu v železarni se je 31. oktobra poslovil od nas naš dninski vodja tov. Franc Berčič. Prišel je čas, da se tudi on našega mojstra. Ob tej priliki po solikih letih službovanja nas je spomnil na težave, ki smo jih morali premagati in na uspehe, ki smo jih dosegali v povojnih letih. V svoji skromnosti pa ni omenil zasluga in prizadevnosti, ki jih je imel za dosego uspehov, niti ni omenil, da je pod njegovim vodstvom naša dnina dosegala skoraj vedno najboljše uspehe. Tov. Franc Berčič je bil eden najstarejših cevarnarjev in tako je imel dovolj izkušenj v obratu, da je znal delo pravilno organizirati.

Zelo dobro smo se razumeli, saj je imel do nas res tovariški odnos in nikdar ni pomisljal priskočiti na pomoč tudi pri fizičnem delu, njegove nasvete smo cenili in upoštevali.

Delavci njegove dnine smo ga obdarili z majhnim darilcem, kar je le skromen dokaz našega spoštovanja. Toplo se nam je zahvalil za pozornost — s solznimi očmi se je poslovil od nas z željo, da bi v bodoče dosegali še boljše uspehe.

Tovarišu Berčiču še enkrat želimo, da bi srečen in zadovoljen užival mnogo let za služeni pokoj.

JUBILANTI 50-LETNIKI

V novembru so in bodo praznovali svoj 50. rojstni dan naslednji naši sodelavci: STANKO JEGLIČ, martinarna, 1. novembra; STANKO PREŠEREN, martinarna, 1. novembra; STEFAN URH, promet, 1. novembra; ALOJZ MERTELJ, energijski oddelek, 3. novembra; VIKTOR ŠIVIC, javornik I, 3. novembra; JOŽEF PRISTOV, javornik II, 4. novembra; STANKO TRATNIK, elektro delavnica, 5. novembra; STANKO MAVER, opekarna, 8. novembra; STANISLAV AMBROŽ, OTK, 13. novembra; STANKO MARKUN, 13. novembra, promet; DANILO NATEK, javornik II, 13. novembra; ANDREJ HLEBANJA, konstrukcijska del., 15. novembra; MATIJA LIKOVIČ, javornik II, 15. novembra; JANKO CEMAŽAR, plavž, 19. novembra; VINKO SUMI, energijski oddelek, 21. novembra; ANDREJ GREGORIJ, mehanična delavnica, 22. novembra; ANTON KOS, martinarna, 23. novembra; LEOPOLD FERJAN, OTK, 27. novembra; PAVLINA SUŠNIK, siva livarna, 29. novembra in BOGOMIR ROZMAN, UOS, 29. novembra.

Ob tem življenjskem jubileju jim v imenu celotnega kolektiva iskreno čestitamo.

Z novembrom je odšel v pokoj Jože Berčič, dninski delovodja v cevarni. — Vsem nam je zaželel še obilo uspehov pri našem delu

in o merilih za delitev le-teh. Gre torej za upravljanje samega sebe v okviru družbene skupnosti — za samoupravljanje.

Mislil, da ni potrebno posebej dokazovati, da je za tako samoupravljanje potrebno imeti tudi določeno družbeno-ekonomsko znanje.

Da bi lahko ugotovili vrsto in vsebino upravljavcem potrebnega družbeno ekonomskega znanja, se moramo vsaj površno ustaviti ob upravljavčevih pravicah. Ko upravljaec odloča na seji zbora ekonomske enote, je pravilnost njegovih stališč v veliki meri odvisna od znanja s področja: formiranja in delitve dohodka, čistega dohodka,

osebnega dohodka ter proizvodnih stroškov, proizvodnosti in ekonomičnosti dela, delovnih razmerij in ostalega delovnega prava, interne zakonodaje in še vrste drugih znanj. Obseg znanja z navedenih področij mora biti še večji, če upravljaec odloča v delavskem svetu ali upravnem odboru ekonomske enote. Ko pa odloča v CDS ali UO podjetja, je nujno, da je njegovo znanje o omenjenih področjih po možnosti čim večje. Poleg tega pa je potrebno še znanje o ekonomiki in družbi v občinskih merilih, če že ne republiških in merilih celotne države. Ker pa upravljaec odloča tudi na zboru občanov (volivcev), ali pa v občin-

ski, okrajni, republiški in zvezni skupščini, je to odločanje zelo pogojeno z znanjem o naši politični, družbeni in ekonomski ureditvi. Omeniti je treba, da prav neposredno upravljanje narekuje, da omenjeno znanje posredujemo vsem upravljavcem in ne samo tistim, ki posredno odločajo v organih samoupravljanja.

Zaradi celovitosti problema je potrebno omeniti nekaj misli o obliki družbeno ekonomskega izobraževanja. Za sistematično delo na tem področju je potrebno, da poleg že obstoječih oblik uvedemo družbeno ekonomsko izobraževanje tudi pri strokovnem izobraževanju odraslih in ga smatramo kot sestav-

ni del tega izobraževanja. Torej ne smemo izdelati nobenega učnega programa, ki ne bi zajel tudi potrebno družbeno-ekonomsko znanje. Ker pa je o zahtevah, vrsti, vsebini in načinu posredovanja družbeno ekonomskega znanja mnogo različnih stališč in ker je to znanje tudi pogoj za samoupravljanje, je potrebno, da samoupravni, politični in strokovni organi ter službe sprejmejo potrebne principe in sklepe. Le tako bomo na tem področju napravili potreben red in posredovali družbenoekonomsko znanje, ki ga potrebujejo upravljavci, da bi lahko uspešneje upravljali.

IZ RAZPRAVE O PREDOSNUTKU NOVE USTAVE

JESENIŠKA KOMUNA in njeni problemi

Iz razprave na letni konferenci LMS v Železarni

»Učiti se, delati in biti discipliniran«

Na letni konferenci mladine v železarni so govorili o mnogih problemih, s katerimi se mladi ljudje srečujejo pri svojem delu.

Novi predsednik tovarniškega komiteja LMS tov. Janez Jenko je povedal, da je mladina podjetja prav v razpravi na konferenci pokazala, kako živo jo zanimajo vsi problemi, s katerimi se v podjetju sreujemo. Mladinci so razpravljali predvsem o položaju vajencev, delu kluba mladih proizvajalcev, sodelovanju mladih pri samoupravljanju, vprašanju mlade tehnične inteligence, družabnem življenju v prostem času in drugem.

O delu in dejavnosti mladine v železarni ter izkoriščanju prostega časa je spregovorila ERIKA DRUŽNIK. Dejala je, da bi morala mladinska organizacija bolj resno reševati problem pijančevanja in ponočevanja mladih ljudi. Mladino bi morali vključevati v razne klube, društva, organizirati mladinske zabave in prav gotovo bi jo odtegnili od vseh nepravilnosti. Več pozornosti je treba posvetiti predvsem ideološki in idejni vzgoji mladih. Meni, da je to glavni vzrok nedejavnosti in pogoj za večje uveljavljanje naše mladine.

JOŽE VINDIŠAR je govoril o mladi tehnični inteligenci, ki se po končanem študiju zaposli v železarni in ugotovil, da so mladi tehniki in inženirji vse premalo aktivni v družbenem življenju. Opozoril je tudi na tiste, ki zaključujejo mladinsko politično šolo ali pa šolo za člane ZK. 80% teh ostane namreč še nadalje

biti discipliniran, to pa vodi k uveljavitvi, je deljal tov. Ščavničar na koncu svoje razprave.

Razprava je bila živahna in pestra. Diskutanti so dali mnogo koristnih predlogov, kako mladino zainteresirati za delo in doseči še boljše uspehe. To pa je naloga novega komiteja organizacije LMS v železarni.

V novi 15-članski komitej so bili izvoljeni: Katica Bokan, Eršef Čehić, Mahmud Dautović, Alojz Dečman, Franc Drobič, Janez Jenko, Marjan Kreuzer, Janez Kavčič, Anton Marčič, Milojko Rajaković, Franc Testen, Marko Udir, Anica Vister, Jože Vindišar in Stanka Zivec.

Na konstituantni seji, ki je bila v petek 9. novembra, je bil za predsednika izvoljen Janez Jenko, za sekretarja pa Anica Vister. Izvolili so tudi šest komisij, ki bodo delale na različnih področjih udejstvovanja mladine.

Franc Ban

Plenum občinskega odbora SZDL

V razpravah naj sodelujejo vsi državljani

Dne 8. novembra je zasedal plenum Občinskega odbora SZDL Jesenice in razpravljal o osnutku statuta občine Jesenice.

Plenumu je prisostvoval tudi tov. Majdič, član IO Okrajnega odbora SZDL. Uvodoma je podpredsednik ObO SZDL prebral nekatera zapazanja in predloge IO ObO SZDL v zvezi z osnutkom statuta občine.

Posamezni člani plenuma so govorili in predlagali, naj statut konkretizira tiste podrobnosti, ki jih zvezna in republiška ustava zaradi načelnosti ne moreta. Predlagali so, naj vsebuje statut več

poudarka državljanom; da mora nuditi statut več svobodne pobude gospodarskim organizacijam, predvsem v vlaganju in razvoju podjetij; statut je treba ponovno obdelati, izločiti, kar je preživelo in posvetiti večjo skrb npr. šolstvu, izobraževanju, načrtom in programom.

Predlagano je bilo, da je preveč svetov, oziroma naj bi nekatere združili, kot svet za socialno varstvo s svetom za zdravstvo, svet za šolstvo s svetom za kulturo in prosveto itd.

Tov. Majdič je opozoril, da je sicer prav, da smo na Jesenicah že začeli z razpravo o statutu občine, vendar nam ni treba hiteti, pač pa moramo statut preudarno in dosledno obdelati, konkretizirati, kar v zvezni in republiški ustavi ni mogoče in stremiti, da se bodo v razpravo vključili vsi državljani.

Pred zaključkom je predsednik občinske komisije za ustavna vprašanja obrazložil program dela v zvezi z razpravami o predosnutku nove ustave in občinskem statutu, ki stremi za tem, da bi v njih sodelovali res vsi državljani.

RAZPRAVLJALI SO O NOVI USTAVI

Predsedniki DS, UO in rektorji gospodarskih organizacij naše občine so v preteklem tednu razpravljali o predosnutku zvezne in republiške ustave.

Uvodoma je govoril tov. Dolinšek iz Kranja in obrazložil udeležencem vsebino ustave in odgovarjal na postavljena vprašanja.

Posamezni udeleženci so v razpravi predlagali, naj se v bodoče ne prenašajo razne pristojnosti iz ustave na razne zakone, predpise, uredbe itd., kajti menijo, da se po tolikih prenašanjih pristojnosti akcija ali problem izmaliči. Menijo tudi, da ne bi smeli več ob koncu leta sprejemati zakonov in uredb z veljavnostjo za nekaj mesecev ali celo leto nazaj. Taki primeri prisilijo gospodarske organizacije, da odstopajo od planov in sploh od načrtnega dela.

Predstavniki naše železarne je iznesel problem plafoniranih cen, oziroma svobodnega določevanja cen.

ZNIŽALI SO ST

Devetmesečni obračun izkazuje lep finančni uspeh. Na plinskih generatorjih so znižali stroške za 43 milijonov dinarjev. Pretežno so to znižanje dosegli zaradi nižje cene premoga, za 9 milijonov pa so znižali stroške po zaslugi ekonomske enote.

Pred konferenco SZDL na Javorniku

Na predvolivnih sestankih, ki so bili v minulem tednu na Javorniku in na Koroški Beli, so izvolili delegate za

konferenco Krajevnega odbora SZDL na Javorniku, ki bo v nedeljo 18. novembra v dvorani osnovne šole.

Dosedanji Krajevni odbor je za nedeljsko konferenco pripravil obširno poročilo, v katerem je obravnavano delo množičnih organizacij na terenu. Pri Krajevnem odboru SZDL so ustanovil tudi šest sekcij, vendar z njihovim delom niso zadovoljni. Sekcije so imele svoja vodstva, ki pa niso odigrala vloge kot bi želeli. Poleg že omenjenih komisij imajo na terenu tudi dve podružnici, kjer pa so imeli pri delu tudi precejšnje težave. V Javorniških rovtih se podružnični odbor po odhodu predsednika nekaj časa sploh ni sestajal, na Potokih pa sestanki in posveti niso uspevali zaradi slabe udeležbe. Več uspeha so imeli pri organiziranju podružnice v delavskem naselju na Straži, pri tej akciji pa jim je pomagal tudi Tovarniški komitej ZKS.

Naloga članov novega Krajevnega odbora, ki ga bodo izvolili v nedeljo, bo, da z začetim delom nadaljuje in skrbi za to, da bo delo v sek-

(nadalj. na zadnji strani)

Nov pogled na Javornik. Tudi na Javorniku je že zraslo precej novih stanovanjskih stavb, v katerih stanujejo delavci naše železarne

Zaključene so medobratne športne igre

Danes objavljamo rezultate medobratnih športnih iger, ki so trajale od 28. avgusta do 2. novembra. Letošnje medobratne športne igre so lepo uspele, saj tekmovalne ekipe so sestavili v 28 ekonomskih enotah, tekmovali pa so v naslednjih športnih disciplinah: plavanje, odbojka, streljanje, atletika, namizni tenis, kegljanje, šah, balinarji pa so tekmovali izven konkurence.

Komisija za šport pri Izvrš-

nem odboru sindikalne organizacije že nekaj let prireja medobratne športne igre po pravilniku, ki pa ga bo treba nekoliko spremeniti in prilagoditi sedanjemu času. Sedanji pravilnik ima namreč bolj tekmovalni kot množični značaj in bi bilo prav, da bi množičnost bila v popravljenem pravilniku bolj poudarjena.

Rezultati, ki jih objavljamo, kažejo, da v nekaterih naših obratih zanimanje za posamezne športne panoge nara-

šča in imamo že celo vrsto športnikov — amaterjev, ki doprinašajo svoj delež k uspešni izvedbi vsakoletnih medobratnih iger. Lepo napredujejo športniki EE javornik III, ki so bili lani peti, letos pa so prvi. Tudi športniki iz hladne valjarne — žičarne so bili lani četrsti, letos pa tretji, elektro delavnica, ki je lani zasedla drugo mesto, pa je letos šele na petnajstem.

Medobratne športne igre zavzemajo vedno večji obseg in že presegajo meje zmogljivosti športne komisije pri Izvršnem odboru sindikalne organizacije. Letošnje medobratne športne igre so ponoven dokaz, da so zgoraj omenjene športne panoge med člani našega kolektiva zelo priljubljene in da naši železarji radi tekmujejo na športnem področju, le tekmovalna je treba organizirati — vsakoletne medobratne športne igre pa jim tudi ustrežajo.

Medobratne športne igre pomenijo dobro pripravo naših športnikov na metalurške športne igre, ki bodo tako zimeke kakor tudi letne v Zenici. Naslednje leto pa spet na Jesenicah.

Komisija za šport je na zadnji seji obravnavala tudi tri pritožbe, ki so se nanašale na 3. člen pravilnika, ki je najbolj problematičen. Vsebuje zahtevo, da tekmovalci lahko nastopa za tisti sindikalni odbor oziroma obrat, v katerem je bil prijavljen ob začetku tekmovanja. Komisija je vztrajala pri veljavnosti že omenjenega člena.

spet se je začel ponk

Kdaj naj bo otrok doma in kdaj v postelji?

VEČERNA URA

Včasih (pred vojno) je bila ta ura točno določena. Po izteku večerne ure učenci in dijaki niso smeli na ulico, v javne lokale in na prireditve. Če so kljub temu šli, so tvegali, da bodo v šoli kaznovani s kaznimi, ki so bile določene za takšne primere.

V povojnem času so se predpisi o večerni uri razmajali, v sedanjem času pa jih dokaj različno pojmujejo. Predpisi sicer še obstoje in nekateri učitelji si še prizadevajo, da bi imeli kar največ veljave. Učence opozarjajo nanje in zgedi se celo osamljen primer, da koga kaznujejo, da bi ga spravili pravi čas domov in v posteljo. A taki primeri so že kar precejšnje izjeme in reda na tem področju že davno ni. V škarje si gredo celo navodila različnih šolskih ustanov. Glasbena šola je pred kratkim zahtevala od svojih gojencev, ki so sicer učenci osnovne šole, naj se obvezno udeležijo koncerta bratov Lorenz, a po predpisih o večerni uri učenci osnovne šole ne bi smeli na koncert. Nekateri klubi športnega društva, ki vključujejo tudi učence osnovnih šol, imajo treninge v večernem času. Društvo prijateljev mladine in taborniška organizacija dovoljujejo otrokom na taborih in v kolonijah, da so včasih pokonci do enajstih in dalje.

Podobne primere bi lahko našli še na mnogih področjih. Opozarjajo nas, da tisto, kar naj bi v interesu otroka ne bilo dovoljeno, nekatere organizacije otrokom priporočajo in dovoljujejo. Opozarjajo nas tudi na neenotnost vzgojnih činiteljev. Da nastaja iz vsake neskladnosti in neenotnosti delovanja vzgojnih činiteljev škoda na objektu vzgoje (otroku), so že davno odkrili in ni treba posebej utemeljevati.

Razen tega pa lahko srečamo na Jesenicah otroke na ulici in v javnih lokalih ob vsaki uri. Tiste, ki so bili pri pouku do sedmih ali celo dalje, lahko srečamo še po osmi uri. Ogledujejo si izložbe, prihajajo iz krožkov slobodnih aktivnosti ali iz knjižnice ali od raznih iger, organiziranih na svojo roko (učenci vključujejo tudi kvartanje in igranje).

Ob tako razmajanih predpisih o večerni uri se vprašamo, kako je pravzaprav s tem predpisom. Ali je res le nepotrebna dediščina nekdajne meščanske družbe, ki naj pomaga graditi veljavo šole? Ali pa so nam tudi v današnjem času potrebni trdni predpisi in prav tako trdni nazori, ki bi jih bilo treba doletno izvajati?

Solski predpisi vелеvajo, naj bi bili učenci poleti doma ob devetih, pozimi pa ob osmih. (Letni čas računamo od 15. aprila do 15. septembra.) Otroci, ki še niso stari deset let, naj bi bili doma uro prej.

Dobra polovica učencev predpisa o večerni uri ne krši. Skoraj polovico pa bi jih morali že večkrat kaznovati. Ali res otroka?

(dalje prihodnjič)

ZABELEŽENO

Na Jesenicah se je ustavil čas

Danes bomo dobronamerno zapisali nekaj pomanjkljivosti v našem mestu, ki nam brez dvoma niso v ponos.

Prebivalci našega mesta se že dalj časa sprašujemo, kdaj bodo Jesenice dobile ustrezen regulacijski in urbanistični načrt, ki je tako nujno potreben.

● Naše ceste in pločniki so v jesenskih nalivih včasih bolj podobne hudournikom kot cestam. Kaj bo, ko bo zapadel sneg, se sprašujejo ljudje. Tudi kanalizacija je zastarela, tesna in neurejena. Poslopja v centru mesta pa so povečini brez žlebov in jim odpada omet. Tudi na novejših pločnikih in cestah niso kar zajetne luže nobena redkost, da o starejših in stranskih cestah, ki so bolj polne lukenj in mlakuž, sploh ne govorimo.

● Že več kot leto dni sameva nov podvoz, ljudje pa se spotikamo skozi starega, ki je največkrat nerazsvetljen in tako blaten, da je potrebna dobra mera fizikalne vzgoje, če hočeš priti skozenj čist in nepoškodovan.

● Lesena brv čez Savo pri Gradisu že tudi vpije po popravilu. Kdor si želi neprotovaljne kopeli, naj kar brezskrbno prekorači to brv, ki ma več podnic odlomljenih,

je zelo spolzka in res življenjsko nevarna.

● Že dalj časa velja odlok o odstranitvi lesenih šup, kurnikov in neustreznih garaž, ki kazijo zunanje lice mesta in predstavljajo nevarnost požara, vendar pa ni opaziti, da bi ne vem kako točno izpolnjevali ta odlok.

● Mnogi Jeseničani se sprašujejo, zakaj smo začeli graditi med poslopjem Narodne banke in med novo poslovno zgradbo razstavnih paviljon trgovskega podjetja Zarja. Že itak ozek prostor bo tako popolnoma zaseden. Ali ne bi bilo bolje, če bi teh 28 metrov širine zasadili z lepimi drevmi in morda namestili klopice za tiste, ki čakajo na vlake ali avtobuse.

● Tudi označenih prehodov za pešce skoraj ni treba, saj jih vozniki motornih vozil le redko upoštevajo in ne zamerite, če imam občutek, da včasih v deževnem vremenu prav namerno poiščejo luže, da brizgajo mimoidoče.

● Marsikdo se tudi ozre na veliko uro na poslopju gimnazije, ki je vedno točna le ob 12. in 24. uri. Že dalj časa namreč stoji in vsi, ki smo pričakovali, da jo bodo ob urejanju fasade gimnazije popravili, smo bili razočarani. Kakšen je vrok, da ura ne gre, ne vemo, vemo pa, da jo je treba popraviti ali pa odstraniti.

Pomanjkljivosti je verjetno več, toda naj bo teh nekaj opozorilo vsem, ki imajo skrbeti za red in čistočo v našem mestu, da je treba poskrbeti za izboljšanje. Morda nam bi lahko nekatere stvari pojasnilo komunalno podjetje občine Jesenice, ali pa Turistično društvo, ki že dalj časa spi spanje pravičnega in stanovanjske skupnosti.

kaj je novega v gledališču?

GLEDALIŠČE

•TONE ČUFAR• - JESENICE

šobota, 17. novembra ob 19.30

uri: Josip Tavčar: PEKEL

JE VNDAR PEKEL - premiera

Medelja, 18. novembra ob 19.30

uri: Josip Tavčar: PEKEL

JE VNDAR PEKEL

Letošnje medobratne športne igre so začeli s tekmovanjem v plavanju

V gledališču pripravljajo novo premiero »Pekel« vendar pekela. — Na sliki prizor z vaje. Predstavili se nam bodo danes zvečer v gledališču »Tone Čufar«

V LETOSNJIH DEVETIH MESECIH VEČJA VREDNOST PROIZVODNJE KOT V ISTEM OBDOBJU LANI

PRED KONFERENCO SZDL NA JAVORNIKU

(Dalje z 10. strani)

(Dalje s 1. strani)
prispevkov itd., kar plafonirane cene naših izdelkov ne prenesejo več. Tako bi plačali za letos porabljene surovine po cenah iz lanskega leta 1.297.217.000 dinarjev manj. Poleg tega so se povečali tudi stroški za tuje usluge, prispevki, kot smo že omenili, investicijsko vzdrževanje, remont, nadomestila za bolovanje itd. za 1.944 milijonov 877 tisoč dinarjev. Ta primanjkljaj na dohodku ne more popraviti in nadomestiti niti znižana stopnja »prispevka federaciji« niti ne ukrep »obračuna po plačani realizaciji«, ker je razlika za 1.863.551.000 dinarjev. Delno bi lahko ta pojav zaježili z boljšo proizvodno disciplino, vendar bi to pomenilo morda nekaj sto milijonov. Milijar-

de pa lahko poveča edino višja cena našim končnim izdelkom. Seveda se zavedamo, da moramo še bolj znižati naše stroške in vložiti še več naporov in si prizadevati, da bodo uspehi pri odстранjavanju notranjih vzrokov ter pomanjkljivosti še večji.

V članku smo navedli le nekaj podatkov, ki jih vsebuje poročilo o devetmesečnem poslovanju našega podjetja in je zelo obširno. Kot smo že omenili, so o tem razpravljali na posebni redni konferenci organov delavskega samoupravljanja, v soboto pa ga bo obravnaval tudi CDS ter skušal podvzeti vse mere, da bi to stanje do konca leta čimbolj popravili. O zaključkih CDS in morda tudi o razpravi bomo pisali v prihodnji številki.

cijah in podružnicah zaživelo. Letos so začeli tudi z gradbenimi deli pri izgradnji doma družbenih prostorov, ki bo imenovan po prvoborcih Albinu in Julki Pibernik. Gradbena dela opravlja podjetje Sava z Jesenic, vendar bo pri pomožnih delih treba pomagati. V ta namen Krajevni odbor SZDL na Javorniku vabi prebivalce Javornika in Koroške Bele, da v čim večjem številu sodelujejo pri prostovoljnem delu in tako prispevajo svoj delež, da bo dom družbenih prostorov čimprej dograjen in s čim manjšimi sredstvi.

V poročilu, ki so ga razdelili te dni delegatom nedeljske konference, je poudarjeno, da je Krajevni odbor SZDL skrbel za stalno povezavo z družtvi.

Ob drugi premieri v Čufarjevem gledališču

Josip Tavčar je tržaški Slovenec in takorekoč hišni pisatelj Slovenskega gledališča v Trstu. Pred tremi leti je tam doživel krstno uprizoritev njegovo delo »Pekel je vendar pekela«, ki nosi podnaslov fantazije v dveh delih.

Že naslov pove, da je delo nekaj posebnega. In res se za njim ne skriva ničesar mističnega, temveč prav obratno. Avtorju je pekela sodobni civilizirani, stehno-kratizirani in zavtomatizirani svet, svet, ki kljub izrednim dosežkom znanosti vendar ostaja pekela. Kajti to, da odpravljamo bolezni, da ima človek v izobilju vsega, kar si poželi, da ga stroj oprošča slehernega fizičnega napora, vse to še ne pomeni, da si je človek ustvaril, da uporabimo to besedo, raj na zemlji. Sodobna dilema človeštva: ko pogumno sega vse dlje v veselje, je istočasno še polovica človeštva nepismenega

ob polovici podhranjenega človeštva si samo sebi grozi s samomorilsko znanostjo, ob fantastičnih dosežkih človeškega razuma ne premore niti toliko pameti, da bi spoznalo nesmisel medsebojnega ubijanja itd.! Na kratko, avtorjeva misel je: dokler ni vsemu nasproti kot edina in najzlahtnejša vrednost postavljen človek, je še tako visoka civilizacija in tehnika pekela. In to misel avtor razvija zanimivo in originalno, čeprav je zaradi dejstva, da ji je dal deloma lokalni tržaški kolorit, ni mogel razviti do kraja.

Premiera »Pekel je vendar pekela«, ki bo v soboto 17. novembra zvečer, bo torej zanimivo delo, ki nas bo poleg sodobnih problemov seznanilo tudi s pisateljskim snovanjem slovenskega duha na drugi strani ne narodnostnih, temveč državnih meja.

B. C.

JAPONSKA. Deset vodilnih japonskih železarskih družb se dogovarja o začasni ustavitvi izgradnje novih železarskih objektov. Če bi namreč nadaljevali z izgradnjo še naprej s takšnim tempom kot doslej, bi imele japonske železarne v letu 1965 skupno letno zmogljivost 57 milijonov ton surovega jekla, medtem ko bi bile dejanske potrebe v istem letu samo 35 do 40 milijonov ton. Iz tega razloga v prihodnjem letu ne

bodo gradili novih železarskih obratov, tako da bi bila v letu 1965 skupna proizvodna zmogljivost japonske železarske industrije 45 milijonov ton letno.

SOVJETSKA ZVEZA. V letu 1961 so v martinarnah sovjetskih železarn proizvedli 15,2 milijona ton surovega jekla z dodajanjem kisika, kar predstavlja 27,2% vsega proizvedenega SM jekla.

»Magnetni materiali« je naziv za številne zelo različne materiale, ki v magnetnem polju kažejo posebne lastnosti. V magnetnem polju je gostota magnetnih silnic v takem materialu večja kot v zunanjem polju, ki ga obdaja. To so torej materiali, ki dobro prevajajo magnetni tok. Imenujemo jih paramagnetni, ali ker je glavni element vseh teh zlitin železo, tudi feromagnetni materiali. Po obliki magnetnih karakteristik, oziroma histereznih zank, ločimo dve različni vrsti magnetnih materialov, in sicer:

a) magnetno mehke materiale; to je npr. mehko železo, ki se odlikuje po visoki remanenci

Magnetni materiali

in predvsem po zelo nizki koercitivni sili, zaradi česar je histerezna zanka zelo ozka. Že v šibkem polju v mehkem železu dosežemo visoko indukcijo in s povečano jakostjo polja še magnetno nasičenje, katero pa po izključitvi magnetnega polja zopet izgine zaradi nizke koercitivne sile.

b) magnetno trde materiale, ki imajo nasprotno zelo široko histerezo zanko s čim večjo možno koercitivno silo. Zaradi tega še po izključitvi polja ostane v materialu visoka magnetna indukcija — ostanejo magnetni.

tehnični feljton

Zaradi opisanih lastnosti imajo magnetni materiali v elektrotehniki izredno važno vlogo. Kot prevodnike magnetnega toka v električnih strojih in napravah, v velikih količinah vgrajujemo pločevino, transformatorsko ali dinamo. Za zmanjšanje vrtničastih tokov dodajamo jeklu še silicij. S posebnim načinom valjanja in termično obdelavo dosežemo visoko magnetno prevodnost in nizke histerezne izgube. To pločevino uporabljamo za zelo različne namene kot npr. za transformatorje, merilne transformatorje, motorje, generatorje, varilne generatorje, dušilke, elektromagnete, releje, varovalne naprave, magnetne ojačevalce itd.

Za razne releje in jedra elektromagnetov uporabljamo nelegirano mehko železo z zelo nizko vsebnostjo ogljika in drugih elementov. Odlikuje se z zelo nizko koercitivno silo, visoko permeabilnostjo pri nizki jakosti polja, sposobnostjo za upogibanje in odpornostjo proti staranju. Železarna proizvaja večino teh materialov, in sicer:

Transformatorsko pločevino kvalitet MT 110, MT 125, MT 135, MT 145. — Dinamo pločevino MD 170, MD 200, MD 240, MD 280, MD 700. — Hladno valjane dinamo in trafo trakove. — Re-

lejsko železo v obliki HVT ali vlečeno žico s H_c max 1,0 Oe. — Magnetno železo za jedra elektromagnetov.

Proizvodnja teh materialov zahteva temeljito poznavanje vpliva raznih elementov in vseh mogočih faktorjev, ki vplivajo na magnetne lastnosti v končnem stanju. Izkušnje zadnjih let in statistična spremljava vseh rezultatov so omogočili, da je naša železarna v letu 1962 osvojila proizvodnjo novih vrst magnetnih materialov, in sicer:

a) hladno valjane trakove dinamo vseh kvalitet in nekatere kvalitete trafo do širine 300 mm,

b) relejsko železo v obliki hladno valjanih trakov in žice ter magnetno železo za jedra elektromagnetov, za potrebe nuklearne tehnike, katerega v državi doslej še nismo izdelovali.

Magnetne lastnosti teh materialov odgovarjajo v celoti JUS standardom ali internim predpisom potrošnikov, ki so v mnogih primerih zelo zahtevni. Danes lahko Železarna Jesenice krije večino potreb vse naše elektroindustrije, razen nekaterih posebno kvalitetnih vrst transformatorske pločevine. Iz tega razloga je omejitev uvoza teh materialov, ki jih proizvodimo doma upravičena, ker smo tako primorani povečati napore za nadaljnje izboljšave raznih magnetnih materialov in obdržati sedanje kvalitete na zadovoljivi višini.